

NOVO MESTO — Danes okrog 7. ure zjutraj bodo vozili skozi prehodno kontrolo na Glavnem trgu tekmovalci jugoslovanskega avto-moto rallyja „Sutjeska 71“, ki šteje za državno prvenstvo.

PIRAN — Sinoči ob 19. uri so v piranski Mestni galeriji odprli razstavo slik Alenke Gerlovič in plastik Vladke Štoviček iz Leskoveca pri Krškem. Obe razstavi smo pred tem videli v Kostanjevici in Novem mestu.

KRŠKO — Hortikulturno društvo priredi jutri ob 15.30. uri obisk zbirke kaktusov v Brežicah in ogled rastlinjaka ter vzgoje cvetjane Catežu, pod vodstvom prof. Franca Vardjaha.

VAVTA VAS — danes popoldne ob 15. uri bo imelo šolsko športno društvo „Jožica Venturini“ letni občni zbor, na katerem bodo razpravljali o bogati dejavnosti društva in nadaljnjih načrtih.

NOVO MESTO — Delavci gradbenega podjetja PIONIR so v torek dopoldne pokrili telovadnico na Grmu. Tako so zdaj vsi objekti nove šole na Grmu pod streho.

RIBNICA — Včeraj so dobili ribniški šolarji spričevala. Izdelalo je 92,8% učencev, kar je doslej najboljši uspeh te šole.

GORNJE KAMENJE — Tat je v noči z nedelje na ponedeljek ukradel telička posestniku Jožetu Bašlju.

Precejšnje zanimanje v tekmovalnem programu IX. tekstilade v Novem mestu je vladalo tudi za košarko. Lepa in zanimiva srečanja si je na Loki ogledalo blizu 1000 ljudi. Več o srečanju tekstilcev lahko berete na 13. strani (Foto: S. Dokl)

KAKO NAJ KMETIJE DOBIJO VEČ POSOJIL?

Brez hranilništva bo piškava pomoč

Na Dolenjskem je podcenjevana kmetijska hranilno-kreditna služba

Ponovimo: ne lepih besed in dobrih želja, naše kmetijstvo potrebuje večjo materialno pomoč, več denarja. Potrebe so tako velike, da 1,4 milijona

N-din, kolikor jih ima za letos za kmetijstvo zagotovljenih Dolenjska banka in hranilnica, pomeni pravzaprav samo kapljo v morje. Je že tako: čeprav kmet najbolj zanesljivo vrača posojilo, pri vseh teh velikih potrebah industrije in drugih dejavnostih pride zadnji na vrsto.

Srečno, rudarji!

Junakom dela, zvestim proletarcem in tovarišem, ki nam izpod zemlje spravljajo na beli dan „črno zlato“ — lepe, pristrčne delavske pozdrave za 3. julij, **DAN RUDARJEV!** Vsem, ki ga kopljejo pod zemljo na Senovem, v Kanižarici, v Kočevju, in njim, ki v Globokem pri Brežicah kopljejo glino pod zemljo, pošiljamo tretjejuljske čestitke z najboljimi željami, da bi uresničili načrte, ki jih imajo v svojem napornem in odgovornem poklicu!

Pa vendar bi se dalo več narediti. V hranilno-kreditni dejavnosti, brez katere ne bo želenega napredka na vasi, je Do-

(Nadaljevanje na 3. str.)

Rojaki — pridite na škofjeloški grad!

Letošnji osrednji slovenski izseljenški piknik bo v nedeljo, 4. julija, na velikem vrtu starodavnega gradu v Škofji Loki. Letos se bodo rojaki srečali že šestnajstič, Škofjeločani pa bodo že četrtrič zapored gostitelji rojakov, ki se ta čas nahajajo doma na oddihu. Poskrbljeno bo za lep kulturno-zabavni spored, za dobro voljo pa bodo tokrat skrbeli kar trije instrumentalni ansambli naših rojakov iz Amerike.

Vse rojake, ki so ta čas med nami na Dolenjskem, Slovenska izseljenška matica pristrčno vabi na srečanje v nedeljo. Pridite s svojci in prijatelji, da se vidimo in poveselimo.

S porastom zračnega pritiska se bo vreme postopoma ustalilo in lahko pričakujemo ob koncu tedna precej sončno vreme.

POGOVOR S PREDSEDNIKOM ZIS

Tudi najbolj ugodna rešitev mora nekoga prizadeti

Predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič je preteklo nedeljo dopoldne govoril na III. zboru gorenjskih aktivistov v Pred-dvoru. Že pred zborom pa je na prošnjo Toneta Miklavčiča, glavnega urednika lista GLAS, glasila SZDL gorenjskih občin, odgovoril na več vprašanj za bralce tega časnika. Z dovoljenjem Glasa ponatiskujemo pogovor s predsednikom ZIS.

— *Predsednik zveznega izvršnega sveta ste dve leti. Ljudje imajo precej medle predstave o vaši funkciji oz. o delu zveznega izvršnega sveta. Kaj nam lahko poveste o tem?*

— V dvoletnem, torej relativno kratkem razdobju smo jaz in moji sodelavci dobili dragocene izkušnje, kajti mandat je tekkel v nenormalnem času, v težki bitki za gospodar-

(Nadaljevanje na 7. strani)

Šentvid vabi

V soboto zvečer se bo začel drugi kulturni teden v Šentvidu pri Stični, ki so ga posvetili tridesetletnici vstaje slovenskega naroda. Začel ga bo Slovenski oktet s koncertom ob 20. uri v dvorani osnovne šole, ob 21.30 pa bodo na rojstni hiši zaslužnega zdravnika dr. Marka Gerbca slovesno odkrili spominsko ploščo. V nedeljo, 4. julija, ob 10. uri, bo pred spomenikom žrtev fašističnega nasilja na trgu v Šentvidu zborovanje internirancev in vojnih ujetnikov; peli bodo domači pevski zbori, igrala pa godba PTT iz Ljubljane. Ob 15. uri bodo solisti ljubljanske Opere izvajali v Šentvidu komično opero G. Donizzettija „Don Pasquale“. V torek zvečer, 6. julija, bo ob 20.30 koncert članov društva glasbenih umetnikov Slovenije.

O nadaljnjih prireditvah bomo poročali prihodnjic. Šentvid vabi bivalce Dolenjske v svojo prijazno sredino, ki te dni že dobiva praznično podobo.

Novi komandant ljubljanske armadne vojne oblasti

Novi komandant ljubljanske armadne vojne oblasti generalpodpolkovnik Stane Potočar-Lazar, naš dolenski rojak iz Mirne peči, je prejšnji teden v spremstvu generalpolkovnika Franca Poglajena obiskal predsednika skupščine SRS, predsednika izvršnega sveta, predsednika centralnega komiteja ZKS in predsednika republiške konference SZDL. Tovarišu Lazarju čestitajo vsi nekdanjiso borci, tovariši, prijatelji in znanci za novo imenovanje in prevzem odgovorne dolžnosti!

Predstava na splavu

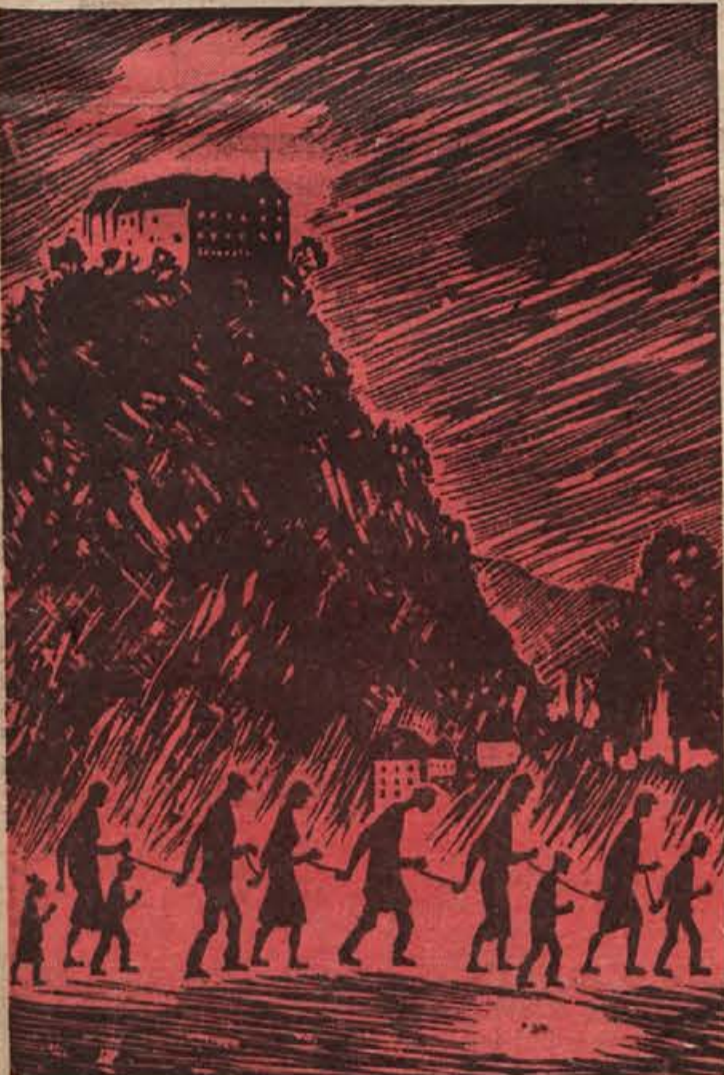
Noč na Kolpi z modno revijo bodo 3. julija pokazali na metliškem kopališču

V soboto zvečer se bo na metliškem kopališču trlo ljudi. Zabavno-glasbena prireditev z modno revijo v Beli krajini ni vsakdanja stvar, zato je zanjo tudi toliko zanimanja, posebno med mladino.

Prireditve bo svojevrstna atrakcija, saj bodo manekeni Centra za sodobno oblačenje iz Ljubljane prikazovali modele kar na razsvetljenem splavu na Kolpi. Na reviji bodo sodelovala tri domača podjetja: Beti, Komet in Novoteks, razen tega pa še Labod iz Novega mesta in Modna hiša iz Ljubljane.

Za zabavo bo še pred programom poskrbela metliška pihalna godba s polurnim promenade koncertom, medtem ko bo na prireditvi igral ansambel Silvestra Mihelčiča, pela pa bo Irena Kohont.

Organizatorja „Noči na Kolpi“, občinska konferenca ZMS v Metliki in podjetje Gostur, imata v načrtu še ognjemet in žrebanje vstopnic. Menda ni treba posebej poudarjati, da bo po reviji zabava za vse. S to prireditvijo otvarjajo v Metliki letošnjo turistično sezono.

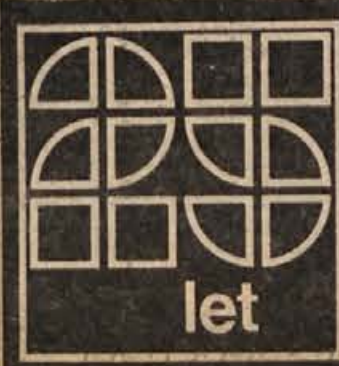

Miro Kugler: BRESTANICA 1941-1945

... enainštirideseto leto bo večno živele v zgodovini naših narodov kot brezprimeren simbol ... trpljenja in kljubovanja, suženjstva in svobode, umiranja in rojevanja ... slave in ponosa, bratstva in enotnosti ... je o 1941. letu dejal tovariš Tito. Njegovih spodbudnih besed se spominjamo pred letošnjim DNEVOM BORCA še prav posebej zato, ker se zavedamo, da nam samo močna obrambna sposobnost in uspešen razvoj samoupravne družbe jamčita našo varnost. Kot leta 1941, tako se bomo tudi zdaj uprli vsem pritiskom, pa naj prihajajo z leve ali z desne!

V Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici bodo odprli danes ob 17. uri slikarsko razstavo „Umetnost tavankutskih žena“. Šestnajst kmečkih žensk iz Tavankuta pri Subotici se bo kostanjeviškemu občinstvu predstavilo s slikami, stkanimi iz žitne slame. Po otvoritvi te zanimive razstave, ki sodi v okvir prireditev XVI. dolenskega kulturnega festivala in razstave krške občine, bo Agrokombinat iz Krškega v kletih kostanjeviškega klostra odprl nov obrat za stekleničenje cvička.

Pomanjkljivi ugovori — Meje medsebojne odvisnosti cen — Spodbujanje ali zaviranje kmetijske proizvodnje?

Toda tistim, ki kanijo obiskati kot turisti Italijo, malo vaje v pospravljanju postelj prav zares ne bi škodilo, kajti italijanski hotelski uslužbenci so znova začeli stavkati, ker niso zadovoljni s plačili in delovnimi pogoji... pa se v tem smislu nekateri pri naših sosedih sprašujejo, kaj se bo neki zgodilo — če bodo začeli stavkati še turisti...

Če nimate draguljev in umetnin, imate vsaj mirno spanje, za razliko od britanskega filmskega igralca Petra O'Toola, ki so mu neznanici pred dnevi odnesli iz njegove vile za 24 milijonov starih dinarjev dragocenosti... medtem, ko je on mirno spal v sosednji sobi... sedaj pa najbrž ne bo več...

Razen na avtomobilskih cestah boste lahko v Belgiji poslej vozili le 90 kilometrov na uro. Omejitev so sprejeli zato, da bi zmanjšali število nesreč... počasnejše življenje, toda varnejše...

Če ste imeli slučajno to srečo, da ste bili pred dnevi na avtomobilski cesti pri mestu Zugu v Švici, ko se je prevrnil tovornjak, naložen z srebrnimi olimpijskimi srebrniki, ste si lahko pošteno opomogli. Ko se je namreč tovornjak prevrnil in so se srebrniki vsuli na vse strani, si je nekaj avtomobilistov napolnilo žepa še predno je prišla policija... kar je po svoje v redu, saj pravijo, da na olimpijskih igrah ni važno zmagati, ampak sodelovati — in to je bilo tudi neke vrste „sodelovanje“, mar ne?...

Britanski premier Heath je nenehno na prvih straneh časnikov, pa ne vselej zaradi politike. Njegova jadrnica „Jurtrani oblak“ se je namreč plavirala v zaključno tekmovanje za izbiro reprezentance, ki bo sodelovala na svetovnem prvenstvu. Sedaj, ko je Heathova jadrnica uspešno prebrodila še zadnje oviro, bo premier zanesljivo član reprezentance, pri čemer pa se še vedno ni otreseel vseh skrbi... vprašanje je namreč, če bo tudi njen kapetan — pri čemer pravijo, da je dejstvo, da je premier, ne bo pomenilo prav nič...

Napovedana sprememba cen kmetijskih pridelkov, ki naj bi jo prejšnjo sredo potrdil Zvezni izvršni svet, je povzročila veliko ugovorov in protestov. Cene osnovnih živil se ne smejo zvišati, ker bi poslabšale življenjski standard delavcev z najnižjimi osebnimi prejemki; zato tudi ne odkupne cene kmetijskih pridelkov. Cene je treba obravnavati in urejati kompleksno — v medsebojni odvisnosti — ne ločeno, le z zornega kota kmetovalcev.

Kmetovalci razumejo skrb družbenih organov za delavce z najnižjimi osebnimi prejemki, toda — ali kmetje, ki imajo zaradi prenizkih odkupnih cen svojih pridelkov še manjše dohodke, niso prav tako delovni ljudje? Ali družba in njeni organi niso dolžni enako skrbeti za njihov življenjski standard kot za delavski? Zakaj se kompleksno urejanje cen navadno neha na meji med delavci in kmetovalci (čeprav so delavci na družbenih posestvih tudi delavci)? Zakaj bi jih radi spet potolažili z odložitvijo spremembe cen do popolnejše proučitve? In to zdaj, ko je bila previdena odločitev?

Cene gnojil so zvišali brez javnih razprav, kako bo to vplivalo na kmetijsko proizvodnjo. Podobno rastejo cene kmetijskih strojev in drugih potrebščin. Spremembe prihajajo tako hitro, da kmetovalci niti ne ulegnejo ugovarjati ali prote-

stirati. O zvišanju cen kmetijskih pridelkov pa se razpravlja tako dolgo, da takrat, ko naj bi predlog končno le odobrili, ne ustreza več. Tiste cene, ki so jih predlagali kmetovalci, so že spet prenizke, ker so od predloga do potrditve cene drugih proizvodov močno porasle.

Kmetovalci nimajo izkoriščevalskih želja na škodo delavcev. Želijo le pošteno plačilo za svoje delo. Želijo ustrezno razmerje cen in da bi v prihodnje cene njihovih pridelkov in živine rasle enako kot cene drugih proizvodov. Če to ogroža življenjski standard delavcev, naj družba skrbi, da bodo dobivali živila po nižjih cenah. Slišali smo predloge, da bi zvišanje cen kmetijskih pridelkov bilo treba odložiti. Odložimo socialnost, ki so jo kmetje potrebni enako kot delavci, pa kot gospodarstveniki odgovorimo, kaj bi s tem dosegli.

Svedska policija je uvedla izjemne varnostne ukrepe pred začetkom sojenja ustaškim teroristom v Stockholmu. Tudi novinarji morajo skozi osebno preiskavo, v dvorano pa jih spuščajo drug za drugim. Na hodnikih so pregrade, mimo katerih je moč le s posebnimi propustnicami. (Telefoto: UPI)

V tržnem gospodarstvu ne moremo zanikati tržnih zakonitosti. Ali jih obvladamo z dobro proučenimi in pripravljenimi ukrepi — ali pa prepustimo, da one obvladajo nas.

Zakaj uvažamo vse več mleka, mlečnih izdelkov, mesa in mnogo drugega, kar bi nam lahko dajalo naše kmetijstvo? Ne zato, ker na domači zemlji ne bi mogli pridelati, ampak ker ne obvladamo gospodarstva. Z nizkimi odkupnimi cenami kmetijskih pridelkov bi radi skrbeli za boljši življenjski standard delavcev — zaradi prenizkih cen pa pridelamo vse manj in moramo več uvažati.

Kmetje imajo enako pravico do boljšega življenjskega standarda kot delavci. Če si ga ne morejo ustvariti doma, pustijo zemljo neobdelano in grejo za zaslužkom drugam. Nihče pa se še ni lotil ugotavljanja, koliko kmečkih ljudi je med našimi zdomci in koliko kmetijskih zemljišč je zaradi tega neobdelanih ali slabo obdelanih.

Kdor želi urejati cene kompleksno, mora videti in upoštevati tudi to. Kmetijsko proizvodnjo je treba spodbujati prav tako z ustreznimi dohodki kot druge dejavnosti. Zvezni izvršni svet je to upošteval.

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Afera s tajnimi dokumenti Pentagona o Vietnamu, se je v zadnjih dneh prenesla še prek meja Združenih držav Amerike — izvlečke iz poročila ameriškega obrambnega ministrstva so začeli objavljati že mehiki časniki. Medtem je postalo tudi že jasno, kako so časopisi prišli do tajnega gradiva, ali vsaj, kako je to uspelo New York Timesu. Redakciji je gradivo izročil Daniel Ellsberg, malce kontroverzna osebnost, ki je precej časa delal tudi za ameriško vlado. To je storil, kot je sam izjavil, zato, da bi seznanil ameriško ljudstvo z zakulisnimi mahinacijami njegove vlade, pravzaprav vlad. Mogočna FBI je kajpak takoj, ko je postalo jasno, da je Ellsberg po vsej verjetnosti tista skrivnostna oseba, ki je posredovala tajno gradivo tisku, začela velik lov za njima pa povsem brezuspešno. Ellsberg se je prišel sam javiti bostonskemu javnemu tožilcu, ki pa ga je po uvodnem zaslišanju in proti kavciji 50.000 dolarjev takoj izpustil. Popolnoma nemogoče je sedaj napovedovati, kako se bo afeta razvijala. Jasno je, da ji daje dejstvo, da objavlja sedaj gradivo že več kot ducat listov (in predvsem tudi inozemski, proti katerim ameriška vlada ne more nič) povsem nove razsežnosti.

Ob tem velja le opozoriti na zanimivo podrobnost, da je namreč bilo (v sicer neuradnih krogih) slišati te dni v Moskvi tudi tole: ugledni sovjetski vojski strokovnjak Isajev, ki je umrl prejšnji teden, naj bi storil samomor in sicer zato, ker naj bi ga tako hudo prizadejal pobeg njegovega podrejenega znanstvenika Fedosejeva. Koliko je na tem resnice, je kajpak težko povedati, in tako je mnenje tudi moskovskega dopisnika zagrebškega Vjesnika, ki poroča o tem v večerajšnji številki. Sicer pa o Fedosejevu samo še to, da sovjetski časniki, radio in TV še do danes niso objavili nobenih novic o pobegu Fedosejeva.

Velika Britanija (kar je sicer novica starejšega datuma, vsaj glede na časovni okvir te rubrike) je končno postala član evropske gospodarske skupnosti. Pogovori v Luksemburgu so se namreč uspešno končali, obe strani sta se uspeli zediniti za razumne kompromise. Sedaj mora pristop Velike Britanije v ekskluzivni klub šesterice potrditi še britanski parlament, kar pričakujejo, da se bo zgodilo letos jeseni.

V Adis Abebi se je končalo zasedanje Organizacije afriške

Senca na Pentagonu

V Stockholmu se je v zelo ostro zastraženi sodni dvorani začel proces zoper morilce jugoslovanskega veleposlanila Vladimira Rolovića. Na zatožni klopi je pet teroristov, ki večino priznavajo navedbe obtožnice, pri čemer pa se obnašajo neverjetno cinično, predrzno in ošabno. Proces spremljajo tudi pravni strokovnjaki jugoslovanske vlade ter številni novinarji. Značilno je, da je v sodni dvorani tudi nekaj pristave obtoženih, ki z občasnimi vzkliki „dajajo pogum“ svojimi somišljenikom. Prve ure procesa so predvsem osvetile nekatere podrobnosti gnusnega in okrutnega zločina. Prvič v zgodovini švedskega sodstva predvajajo namreč tudi barvni film — rekonstrukcijo umora. Dose lanje izjave pričajo, da sta morilca Miro Barešić in Andjelko B. ajković umorila našega veleposlanika hladnokrvno in okrutno, saj sta že smrtno ranjenega zvezala in potem znova ustrelila vanj. Njuni pajdaši Ante Stojanov, Stanislav Miličević in Lemo Marinko so obtoženi sodelovanja pri napadu na jugoslovanski konzulat 7. aprila letos. Za proces vlada na Švedskem veliko zanimanje, spričo tega, da se je šele dobro začel, pa bomo o poteku razprave v naslednjih dneh obširneje poročali na tem mestu prihodnji teden.

TELEGRAMI
KARACI — Pakistanski predsednik Jahja Kan je izjavil, da je sestavil „odbor strokovnjakov“, ki naj bi izdelali načrt pakistanske ustave. Za Avami ligo je izjavil, da je še vedno prepovedana.
DUESSELDORF — V zaporu v Duesseldorfu je umrl Franz Stangl, nekdanji komandant nacističnega taborišča Treblinka, ki je bil zaradi umora 400.000 Židov obsojen lani na smrt.
BONN — Zahodna Nemčija bo finansirala gradnjo novega mednarodnega letališča v glavnem mestu Jordanije Amanu.

Nesrečni konec Sojuza 11

Mrtvi kozmonavti Dobrovoljski, Volkov in Pacajev — Prvo sporočilo o nesreči

MOSKVA, 30. — Davi se je tragično končal sovjetski vesoljski polet kozmonavtov Dobrovoljskega, Volkova in Pacajeva. Njihova vesoljska ladja Sojuz-11 je davi pristala, vendar pa so v kabini našli vse tri vesoljce mrtve.

Vesoljci so včeraj zlezli iz vesoljske postaje Saljut v vesoljsko ladjo Sojuz-11 in se z njo ločili od Saljuta. Pristanek se je začel nekaj po polnoči. Vse je teklo v redu, tudi pristanek je bil normalen. Ko pa so ljudje iz ekipe za sprejem kozmonavtov odprli vesoljsko ladjo, so v kabini našli vse tri kozmonavte, privezane na sedeže.

SPOROČILO TASS

Sovjetska časopisna agencija Tass je davi objavila „sporočilo o smrti posadke vesoljske ladje Sajuz-11 podpolkovnika Georgi-

ja Timofejeviča Dobrovoljskega, inženirja-kozmonavta Vladislava Nikolajeviča Volkova in inženirja-raziskovalca Viktorja Ivanoviča Pacajeva.“

„29. junija 1971 je posadka vesoljske znanstvene postaje Saljut opravila program poleta in dobila naročilo, naj pristane. Kozmonavti so prenesli na transportno vesoljsko ladjo Sojuz-11 gradivo o znanstvenih raziskavah in dnevnike.“

Kozmonavti so nato sedli na svoja delovna mesta v ladji Sojuz-11, preizkusili sisteme na ladji in se pripravili za ločitev od Saljuta.

Ob 21.28 po moskovskem času sta se Sojuz-11 in vesoljska postaja Saljut ločili ter nadaljevali polet ločeno. Posadka Sojuza-11 je sporočila na Zemljo, da sta se ladji brez težav ločili in da vsi sistemi normalno delajo.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Dogodki na notranje-političnem in gospodarskem področju so bili v minulem tednu dni, lahko rečemo, spet dokaj razgibani, čeprav s tem še ne trdimo, da se je zgodilo kaj prav izrednega. Na prvem mestu med temi dogodki bomo tokrat omenili, ne oziraje se na časovno zaporedje celotnega dogajanja, tokratno sejo centralnega komiteja ZKS, na kateri so (seja je bila ta ponedeljek) govorili o MEDNARODNEM POLOŽAJU JUGOSLAVIJE in o sedanjem položaju v celotnem svetu.

Kolikor se zdi, da takšen dnevni red obravnave na seji centralnega komiteja pravzaprav ne sodi v notranje-politično področje, ki mu na tem mestu posvečamo vsakotedensko pozornost, pa to vendarle ni res: spričo ugotovitve, da je Jugoslavija zaradi tekme velesil za vpliv v Sredozemlju v nevarnosti, da postane žrtev raznih pritiskov, so na seji centralnega komiteja odločno poudarili, da se bomo uprli vsem poskusom vmešavanja v naše notranje zadeve in še več — da smo SAMI SPOSABNI REŠEVATI vse naše notranje probleme, pa čeprav bi nekateri želeli, da bi nam ob tem „pomagali“ s svojim posredovanjem.

Na tokratni seji CK ZKS so v razpravi med drugim poudarili tudi to, da sta obrambna sposobnost in ugled Jugoslavije v svetu odvisna predvsem od naše notranje trdnosti in enotnosti, pa od učinkovitosti našega družbenega sistema ter od položaja delovnega človeka v procesu proizvodnje in družbenih odnosov. Težave, v katere smo v zadnjem času zašli zaradi nedoslednega razvijanja samoupravnega sistema ter hitre gospodarske rasti, pa tudi zaradi počasnega reševanja nekaterih družbenih in ekonomskih vprašanj, ki spremljajo naš razvoj, slabijo našo obrambno sposobnost. To je sicer res — vendar motijo se tisti, ki menijo, da je sedaj prišel čas, ko s pritiski lahko vplivajo na naš notranji razvoj. Nikakor ne moremo dovoliti — so menili na seji centralnega komiteja — da bi naši notranji problemi ustvarjali možnosti za vmešavanje tujih sil. **ODLOČNO SE**

BOMO UPRLI vsaki subverzivni dejavnosti in poskusom vmešavanja v naše notranje zadeve, saj smo — kot vedno doslej — sami sposobni reševati naše lastne probleme.

In ob tem so na seji CK ZKS še posebno poudarili, da je **USPEŠEN RAZVOJ NAŠE SAMOUPRAVNE DRUŽBE** pač najboljša poročila za našo mednarodno varnost ter za ugled, ki ga Jugoslavija ima oziroma ga bo imela tudi v prihodnje v svetu.

Že prejšnji teden smo omenili, da so bile pri nas napovedane razne podražitve v pogledu cen nekaterih pridelkov kmetijske proizvodnje — bolje rečeno, napovedane so bile določene spremembe pri odkupnih cenah nekaterih artiklov kmetijske proizvodnje. Ker je sočasno s tem zgodilo, da se bodo zvišale prodajne cene nekaterih osnovnih ži-

Sami bomo reševali probleme!

vil (kruha, moke, jedilnega olja in sladkorja), sta se predsedstvo in izvršni odbor republiške konference SZDL Slovenije prejšnji terek odločno uprta tem podražitvam, enako pa je takšnemu polovičnemu ukrepu nasprotovale tudi predsedstvo republiškega sveta slovenskih sindikatov. In kot smo izvedeli konec minulega tedna se po sklepu ZIS zares ne bodo zvišale prodajne cene omenjenim osnovnim živilom, vendar se bodo kljub temu (kot je bilo napovedano) povečale **ODKUPNE CENE** za več vrst poljskih pridelkov. Denamo razliko, ki bo zaradi tega nastala, bo pokrival poseben medrepubliški izravnalni sklad, ki ga bodo sedaj ustanovili.

Te višje odkupne cene — ki naj bi po mnenju ZIS vendarle pomenile določeno **SPodbudo za domače proizvajalce** pšenice in drugih živil, pa naj bi potemtakem nekoličanji izboljšale slabo stanje v našem kmetijstvu — se nanašajo na vrsto artiklov kmetijske proizvodnje: na pšenico, koruzo,

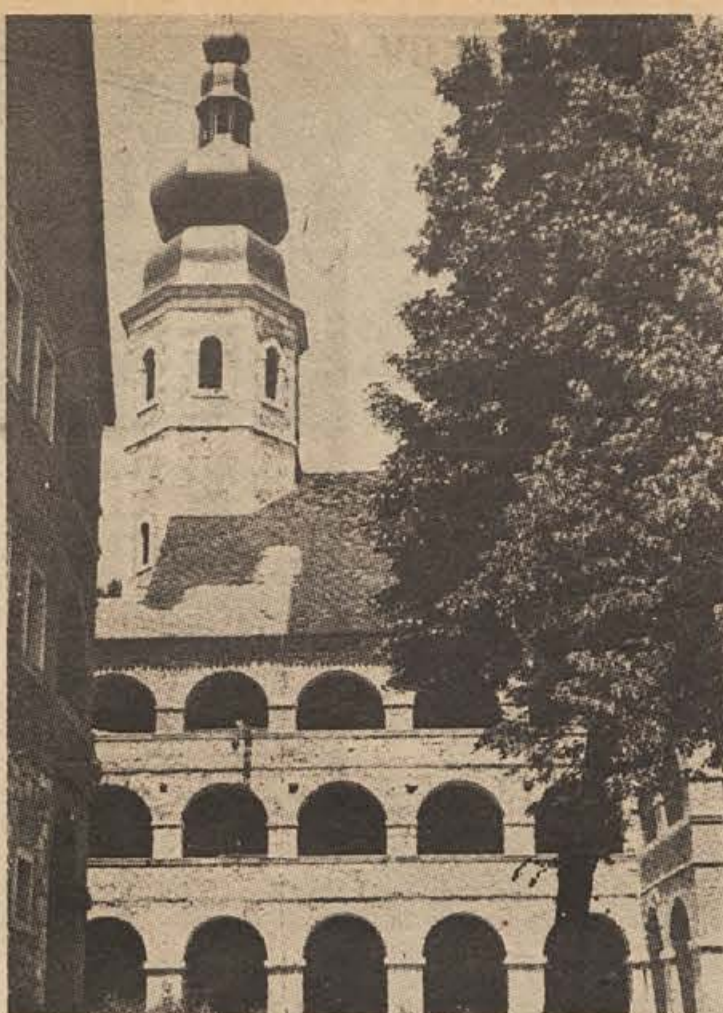
meso, sladkomo peso, oljarice itd. Odkupne cene za sveže mleko so tudi poslej ostale nespremenjene. Ob tem je ZIS še posebej naročil tržnim inšpekcijam naj okrepijo nadzorstvo nad prodajnimi cenami (ki kajpak ne smejo, naj še enkrat poudarimo, kar samodejno sledi beneficiranemu zvišanju odkupnih cen), hkrati pa velja vedeti — vsaj tako je zagotovil podpredsednik ZIS dr. Jakob Sirotković — da zvezni izvršni svet do jeseni ne bo več obravnaval zahtev za zvišanje cen posameznim artiklom. In za zaključek tokratnega premika cen (ki na srečo ni segel prav do maloprodajnega tržišča, do cen, ki jih mora potrošnik plačevati za osnovna živila v trgovinah) povejmo še to, da sladkorne tovarne že protestirajo proti takšni zamrznitvi cen sladkorja, kot je sedaj obveljala, češ da že več let poslujejo z izgubami!

Med dogodki v dneh minulega tedna še omenimo, da je gospodarski zbor slovenske skupščine prejšnji teden sprejel vrsto zakonskih osnutkov, ki urejajo vprašanja skupnih vlaganj v nadaljnjo izgradnjo **OBJEKTOV NAŠEGA ELEKTROGOSPODARSTVA** (ta teden obravnava te zakonske osnutke tudi republiški zbor slovenske skupščine). Ob tem smo izvedeli, da so se vendarle končale tudi dolgotrajne napetosti v zvezi s podpisom družbenega dogovora o ureditvi vprašanj posebnega družbenega pomena na področju slovenskega elektrogospodarstva — končale so se namreč s tem, ko je omenjeni družbeni dogovor le sklenilo podpisati tudi Elektrogospodarstvo Maribor (ki je takšen dogovor doslej vztrajno odklanjalo).

In še: prejšnji petek so večletne razprave o tem, kako naj bi organizirali kulturno dejavnost na Slovenskem, slednjič prišle do cilja — namreč z ustanovitvijo kulturne skupnosti Slovenije. Ta nova skupnost, katere ustanovitev pomeni po mnenju nekaterih **ZGODOVINSKI TRENUTEK** za nadaljnji razvoj in dejavnost kulture na Slovenskem, dejansko pomeni integracijo naše kulture.

Novomeško Krko sta v torek obiskali načelnica Glavne farmaceutvske uprave pri ministrstvu zdravja SSSR Galina Baranova (v sredi) in zastopnica MEDEXPORTA Olja Omiljanovska (levo). Z njima se je pogovarjal generalni direktor mr. ph. Boris Andrijačič. Na sliki: gostje v Krki (Foto: S. Dokl)

NAPOL OBNOVLJENA KOSTANJEVICA čaka investitorje. Občinska skupščina Krško je namenila del gradu za turizem in gostinstvo. Prednost pri urejanju hotela je odstopila podjetju Slavnik iz Kopra, medtem pa je ponudila sodelovanje tudi nemška tvrdka. (Foto: J. Teppey)

Na globodolskem pokopališču je 20. junija prvoborka Mara Rupena - Osolnikova odkrila spomenik padlim partizanom. Za svečanost so kulturni program pripravili pionirji mirnopoške in globodolske šole. (Foto: Pungercar)

SLOVENSKI NARODNI DOHODEK

Razlike še naprej bijejo v oči

Po narodnem dohodku na prebivalca: novomeška občina 25. v Sloveniji, trebanjska 56. — Prevelike razlike med bogatimi in revnimi

Republiki zavod za statistiko je objavil številke o narodnem dohodku v slovenskih občinah za 1969. leto. Čeprav to ni edino merilo, običajno dokaj dobro ponazarja, katere občine sodijo med revne in katere so bogate. Bržkone tega ni težko določiti: občina Ljubljana-Center je imela 1969. leta 46.040 dinarjev narodnega dohodka na prebivalca, najrevnejša slovenska občina Lenart pa ne več kot 2.812 dinarjev narodnega dohodka.

Med tema dvema skrajnostima je vseh drugih 58 slovenskih občin. Tako je treba zapisati, da je že druga slovenska občina, Ljubljana-Bežigrad, z manj kot 20.000 dinarji narodnega dohodka na prebivalca znatno zaostala za svojo mestno sosodo. Med dolenskimimi občinami je 1969. leta imela največji narodni dohodek novomeška — 9.866 din. Ta številka jo je uvrstila na 25. mesto. Štiri dinarje slabšim narodnim

dohodkom na prebivalca je bilo Kočevje takoj za Novim mestom. Krško je bilo na 31. mestu — z 8.304 dinarji narodnega dohodka na prebivalca, Brežice 36. s 7.267 din, Metlika 42. s 6.702 din, Ribnica 44. s 6.412 din, Črnomelj 45. s 6.289 din, Sevnica 46. s 6.212 din in Trebnje 56. s 4.570 din.

Črnomaljska, novomeška in ribniška občina so bile po stopnjah porasta med prvimi v Sloveniji. Kakšna ogromna razlika je med bogatimi in revnimi, zgovorno potrjuje novomeški primer, kjer izredna gospodarska rast v zadnjih letih ne more narediti drugega, kot da je pripeljala občino v razred srednje razvitih.

Sejmišča

SOLIDNA PRODAJA

Na sobotnem sejmu v Brežicah so prodali 256 mladih pujskov in 8 starejših. Na sejmu so pripeljali 374 prašičev, starih do 3 mesece, in 14 starejših. Za kilogram žive teže mlajših prašičev so zahtevali kupci do 9 din, za kilogram žive teže starejših pa do 8 din.

ENAKE CENE, STARI KUPCI

Na ponedeljkovem novomeškem sejmu je bilo naprodaj 377 prašičev do 12 tednov starosti in 24 starejših. Prodali so jih 243. Za mlajše pujske so zahtevali prodajalci 140 do 190 dinarjev, za starejše pa 200 do 340. Promet je bil slab, kupci iz domače občine, cene pa domala nespremenjene.

KOČEVJE — V ponedeljek so na kočevski tržnici začeli urejati skladišče za kmetijske pridelke. Zdaj branjevcem ne bo treba voziti blaga vsak večer domov.

Na Otočcu: žensko republiško šahovsko prvenstvo

Jutri, 2. julija, se bo začelo na Otočcu XV. republiško žensko šahovsko prvenstvo, ki ga prireja šahovski klub Novo mesto. Odprtitev prvenstva bo v petek ob 17. uri, trajalo pa bo do 6. julija. Na prvenstvu bosta sodelovali tudi dve novomeški predstavnici.

FILATELISTI RAZSTAVLJAJO

28. junija so v Krškem odprli filatelistično razstavo, s katero so počastili občinski praznik in 20-letnico društva. Vsebinsko so z razstavo posegli v medvojno in povojno obdobje in tako zajeli čas, ko so naši ljudje romali v pregnanstvo in se po koncu vojne vohre vrnili na svoje domove.

KAKO NAJ KMETIJE DOBIJO VEČ POSOJIL?

Brez hranilništva bo piškava pomoč

Na Dolenjskem je podcenjevana kmetijska hranilno-kreditna služba

(Nadaljevanje s 1. str.)

(Nadaljevanje s 1. str.) lenjska daleč za drugimi pokrajini Slovenije. Po nekih podatkih so lani v vsej Sloveniji nanesele hranilne vloge v kmetijskih hranilno-kreditnih službah skoraj 8 milijard dinarjev, od tega na območju Kopra in Nove Gorice več kot polovico, na vsem območju Ljubljane in Novega mesta pa komaj 1/8.

Večina slovenskih bank posoja kmetom denar prek hranilno-kreditnih služb kmetijskih organizacij. Zgleden primer je celjska banka, ki je edina ohr-

nila kmetijsko podružnico in je samo lani prek hranilno-kreditnih služb razdelila 8 milijonov N-din, kar je ena tretjina vseh posojil, dodeljenih kmetom v Sloveniji.

Hranilno-kreditna služba, ki bi delala v korist kmetijstva, je na Dolenjskem dosti premalo razvita. Najbrž ni dovolj narediti to, kar so ukrenili na Dolenjskem, češ pri kmetijskih zadrugah se to delo ne izplača, naj ga raje prevzame in vodi banka! S tem prenosom se je

služba odmaknila od kmeta. Tudi nasploh pogrešamo več prizadevanja, da bi zajeli več denarja v hranilno-kreditnih službah, saj lahko postanejo pomemben vir za pospeševalne akcije v kmetijstvu. To pa se ne bo zgodilo samo po sebi, potrebno je več dolgotrajnega vztrajnega prizadevanja, pri čemer se lahko kaj koristnega naučimo tudi iz nekdanjega hranilništva, za katero se žal ni posrečilo najti pravega nadomestila.

M. L.

Turistični barometer

Kdor bo želel letos preživeti dopust v dolenskih hotelih, mora prav zares pohiteti. Za glavno turistično sezono so namreč najpomembnejši turistični kraji praktično že zasedeni. Tako v Šmarjeških Toplicah ni več prostora, h koncu gredo rezervacije v Dolenjskih Toplicah, težko bo prespati v Novem mestu — še zlasti, ker turisti težko zvedo za zasebne turistične sobe, na Otočcu je prostor le še v motelu. Zanimivo je, da je grad, čeprav je dražji, venomer zaseden. Prav tako je le malo prostora v Čateških Toplicah, kjer vam lahko ponudijo le še prenočišče v bungalovu, nekaj prostora pa je tudi še pri zasebnikih na Čatežu. Iz Dolenjske turistične zveze sporočajo, da je še mogoče dobiti prostor v drugih dolenskih hotelih, priporočajo pa rezervacije.

Ti podatki znova opozarjajo, da na Dolenjskem v glavni turistični sezoni močno primanjkuje postelj, saj v sezoni v hotelih neprestano ponavljajo: „Lahko bi prodali še enkrat toliko postelj, kot jih imamo na razpolago!“

Zlati NOVOTEKS

Združenje hrvaških manekenov je objavilo imena nagradencev na letošnjem drugem festivalu mode „Modifest“. Potem, ko so prepotovali 22 mest, se je prireditev končala v ponedeljek v Zagrebu. Novomeška tekstilna tovarna Novoteks je dobila najvišje priznanje med proizvajalci tekstila. Srebrni Modifest je dobila v konkurenci trikotaježerjev tudi metliška Beti.

Kmetijski nasveti

Obvarujmo grozdje pred gnilobo!

Spominjam se trgatve v deževni jeseni na Stražnjem vrhu pri Črnomlju, ko se je kar pokadilo iz grozdja, ko smo odstranjevali gnile in plesnive jagode. Z ustreznim škropljenjem bi vinogradniki lahko obvarovali grozdje pred to nadlogo, žal pa to le malokdo poskusi. V okolici Metlike jih je nekaj, ki so s tem zadovoljni. Poskusili so namreč s posebnim škropivom, ki ne zatere samo peronosporo, temveč tudi rdeči listni ožig, črnega pikca ter belo grozno gnilobo. Če pa škropivu dodamo še kosan, potem popolnoma zatremo oidij ali pepelnico.

Siva grozdná gniloba, ki ji strokovno pravimo Botrytis cinerea, je glivična bolezen, ki se naseli na peclje grozdnih jagod. Konec se grozd sklene, je glivična lepa na varnem, kadar je vlažno, pa zleze v grozdné jagode. Tja lahko pride tudi z zunanje strani, kar pa zlahka preprečimo z rednim škropljenjem s posebnimi škropivi. Strokovnjaki in praktiki priporočajo, da je najbolje zatirati povzročitelje bolezni takoj po cvetenju, torej te dni.

Pripravki, ki preprečijo gnilobo grozdja, so pri nas malo manj znani kot galica, pri francoskih vinogradnikih na primer pa so že zelo priljubljeni. Tam se je že pred nekaj leti začel širiti Mycodifol, ki ga pri nas vinogradniki že laho kupijo, razen tega pa imajo na voljo domač pripravke pod imenom Orthophaltan 50 WP.

Priprava je enostavna: ortofaltan ali pa mikodifol odmerimo in najprej zmešamo z malo vode, nato pa vse skupaj odlijemo v natančno odmerjeno količino vode. Za 100 litrov vode potrebujemo v začetku 150 g mikodifola. Če se obeta deževna jesen, potem zadnje štiri tedne poškrbimo še poslednjič. Takrat odmerimo 250 g mikodifola na 100 litrov vode. Pri škropljenju z mikodifolom ali ortofaltanom ne potrebujemo nobenega drugega pripravka za boj proti boleznim na trti, razen kosana, ki učinkuje proti oidiju ali pepelnici.

Ing. DANICA HONZAK

vredno je zapisati...

Številke o lanskem gospodarjenju kažejo, da je slovensko gospodarstvo ustvarilo za 81 milijard dinarjev celotnega dohodka, kar je za 14 odstotkov več kot leto dni prej. Medtem ko na Dolenjskem radi poudarjamo, da je industrijska proizvodnja tista, ki povzroča povečanja in da je na prvem mestu med vsemi panogami, pa je v slovenskem gospodarstvu na prvem mestu trgovina.

Celotni dohodek v trgovini se je lani povečal za 16 odstotkov in je bil vreden dobrih 34 milijard. V trgovini je bilo zaposlenih blizu 56 tisoč delavcev, njihov povprečni osebni dohodek je bil 1.598 dinarjev. Trgovina je v slovenskem gospodarstvu zastopana z 42 odstotki celotnega dohodka.

Dolenjske in slovenske številke torej niso v čistem sorazmerju. To velja še posebej za novomeško občino, kjer je izredno hitra industrijska rast zadnja leta znatno prehitela razvoj na vseh drugih področjih. Prav tako pa je med vzroki, da trgovina ni tako močno zastopana, očitno tudi dejstvo, da na Dolenjskem ni izrazito močnih trgovskih podjetij, ki bi jih lahko postavili ob bok najmočnejšim industrijskim podjetjem. Res pa je — to potrjujejo številke — da zadnje leto trgovina s svojim zaletom prehitela industrijo po stopnji rasti. To pa je konec koncev čutili tudi na Dolenjskem: z novimi načrti trgovine, z znatno večjim celotnim dohodkom nekaterih trgovskih podjetij in z njihovimi optimističnimi načrti za nova vlaganja v razširitev dejavnosti.

Kongres kmetijskih novinarjev

V ponedeljek, 28. junija, se je v Cannesu in Parizu začel II. svetovni kongres agrarno-političnih novinarjev, na katerem razpravljajo o tem, kako obravnavati kmetijstvo, da bo ohranilo svoje mesto v družbi. Predstavniki zveze novinarjev Jugoslavije sodeluje na kongresu kot opazovalec.

Množično izganjanje Slovencev v letih 1941-1945

Ob srečanju slovenskih izgnancev v Brestanici

Poteklo je že trideset let od tiste usodne pomladi 1941. leta, ko je slovenski narod skupaj z drugimi jugoslovanskimi narodi zadela najhujša nesreča, ki more zadesi kakšen narod: grabežljivi imperialistični sosedje so ga razkosali in obsodili na smrt. Med narodi, ki bi po volji fašističnih in nacističnih zavojevalcev morali izginiti s površja zemlje, je bil tudi slovenski narod. In ker je ta narod med najmanjšimi v tem delu sveta, so predvidevali, da se bo to zgodilo v razmeroma zelo kratkem času: le v nekaj letih. Zlasti nemški okupator na slovenskem Štajerskem, v severnem delu Dolenjske, na Gorenjskem in v Mežiški dolini si je za uničenje slovenskega naroda kot etnične enote postavil presenetljivo kratek rok, od treh do petih let.

Prve tedne okupacije so nacistični oblastniki zelo odkrito razglasili, da se bodo morali tisti Slovenci, ki bodo še ostali na svojih domovih, v treh ali štirih letih naučiti nemščine, ker se bo nato na Štajerskem (pri čemer so mislili tudi na severni del Dolenjske) govorilo samo še nemško. Sklenili so, da mora slovenska beseda izginiti najprej iz javnega, nato pa še iz zasebnega življenja, medtem ko so ji v šolo, cerkev in druge ustanove zapirali vrata že od prvih dni okupacije dalje. Zmernejši ali previdnejši raznarodovalci bi si za tako nalogo vzeli malo več časa, vsaj življenje ene generacije, nacisti pa le tri ali štiri leta.

Tako kratkega roka za popolno ponemčenje, kakor so si ga postavili nacisti v zasedenih slovenskih pokrajinah, zlati še na slovenskem Štajerskem, niso določili za nobeno drugo zasedeno pokrajino. Celo za nekatero predele Poljske, ki so bili za nacistične raznarodovalce pravo poskusno polje, so si za ponemčenje določili nekajkrat daljši rok, za predele npr. 25 let, in tudi na Češkem naj bi s ponemčenjem začeli koreniteje šele po končani vojni. Nestrna neučakanost nacistov pri postavljanju genocidnih raznarodovalnih načrtov na Slovenskem priča o tem, kako napoti je bil slovenski narod nacističnim zločincem.

GLAVNI NAMEN: POPOLNO IN NAGLO PONEMČENJE

Med temeljnimi ukrepi nemškega okupatorja, da uniči slovenski narod kot etnično enoto, je bilo zlasti množično izganjanje Slovencev. Ta ukrep so imeli nacisti za temeljni pogoj, brez katerega ne bi bilo mogoče doseči glavnega namena nacistične okupacije slovenskih predelov, tj. popolnega in naglega ponemčenja. Enako kot so bili nacistični zločinci velikopotezni pri uresničevanju svojega temeljnega smotra, tj. uničevanja slovenskega naroda kot etnične enote in popolnega ponemčenja dežele, so bili velikopotezni tudi pri načrtih za množično izganjanje Slovencev. O tem zgornjo pričajo zlasti tri dejstva: veliko število za izgon predvidenih oseb, presenetljivo kratek rok za uresničenje deportacijskih načrtov in trden namen, da jih res uresniči.

Ze samo število ljudi, predvidenih za izgon, priča o pomenu, ki so ga nacisti pripisovali temu ukrepu. V prvih dokumentih, ki govorijo o izganjanju Slovencev, najdemo številke od 220.000 do 260.000. To pomeni, da bi moral zapustiti svoj dom in oditi v izgnanstvo vsak tretji Slovenec, ki je takrat živel pod nemško okupacijo. To je grozovito velik del,

renjskem do Podčetrška na Štajerskem in je ob nekdanji štajersko-kranjski deželni meji segal do Trojan, širok pa je bil od 15 do 20 km. Potem ko je iz nacističnih načrtov izpadel gorenjski del pasu in nato še nekaj občin severno od Save pri Zagorju, je največji del pasu sestavljal tisti severni del Dolenjske, ki ga je nemški okupator že aprila 1941. leta priključil k Štajerski. Množične deportacije Slovencev so torej v veliki meri prizadele tudi dolenjske ljudi.

Pohlepnost nekaterih nacistov je bila tako velika, da so hoteli imeti v izselitvenem pasu še nov velik del Dolenjske prav do Trebnjega in Novega mesta ali pa še ozemlje severno od Save tj. do Slovenskih Konjic. S tega ozemlja, ki so ga že od začetka okupacije dalje imenovali izselitveno območje, so hoteli izgnati skoraj vse Slovence, da bi lahko z naselitvijo Nemcev ustvarili tako imenovani nemški ljudski branik nasproti Slovincem pod Italijo in Hrvatoma. Z njim so nameravali zavarovati pomenenje tistega dela prebivalstva na slovenskem Štajerskem, ki naj bi še za nekaj časa ostal doma.

V četrti skupini izgnancev naj bi bili vsi tisti, ki ne bi hoteli zapustiti za sprejem v raznarodovalni organizaciji „Steirischer Heimatbund“ in „Kaerntner Volksbund“ ali ki jih nacisti iz rasnih ali političnih razlogov ne bi sprejeli vanju.

Zelo okrepiti nemški narod z ljudmi dobre rase sestave, je Himmler še posebej ukazal, da ljudi z dobro rasno oceno ne smejo izganjati v Srbijo ali na Hrvaško, temveč v Nemčijo. Menil je namreč, da bi bilo škoda takšen „dober rasni element“ po nemarnem prepustiti tujini. In ko so rasno pregledali skoraj vse prebivalce slovenske Štajerske in Gorenjske, so ugotovili, da takih ljudi, ki imajo dobro rasno sestavo, niti ni tako malo, saj jih je bilo celo med tistimi, ki so jih nameravali izgnati, več kot 10.000. Naj tukaj še omenimo, da je rasistična zaslepljenost nekaterih nacističnih veljakov šla celo tako daleč, da so menili, da se slovenski partizani zato bore tako hrabro, ker je pri njih velik delež nordijske rase in je zato Himmler ukazal, naj otroke svojcev ubitih partizanov in talcev odpeljejo v Nemčijo, kjer bodo na voljo nemskim ljudem za posvojitve.

Večina drugih Slovencev, ki je niso prizadele omenjene Himmlerjeve smernice za izgon tako imenovanih tujerodnih elementov, naj bi za nekaj časa ostala doma. Glede na nekatere podatke pa lahko domnevamo, da bi nacisti po končani vojni, če bi jo dobili, tudi njo odpeljali v vzhodno Evropo in jo tam naselili kot kmete ali jo izrabljali kot ceneno delovno silo.

KAJ JE PREPREČILO NEMŠKE ZLOČINSKE NAKLEPE?

Vendar nacisti niso mogli do kraja uresničiti svojih zločinskih naklepov. Tega jim ni onemogočil zanje neugoden izid vojne, temveč že od prvega dne okupacije dalje in so se nato samo še večale. Prometno-tehničnim in nastanitvenim oviram so se kmalu pridružila prizadevanja nekaterih nacistov na Gorenjskem in v Nemčiji, naj bi zaradi dobre rase sestave prebivalstva in zaradi velikih potreb nemške industrije po delovni sili večino gorenjskega prebivalstva izgnali šele po vojni. Do 4. junija 1941, ko so se nacistični in ustaški veljaki v Za-

grebu dogovorili za vzajemno sodelovanje pri izganjanju Slovencev in Srbov, so nacisti že zmanjšali število oseb, predvidenih za izgon z Gorenjske, za nekaj deset tisoč, vendar se izganjanju še niso odrekli. Ze avgusta 1941 so nastale nove ovire zaradi neurejenega izganjanja Srbov iz NDH, s katerim je bilo po že omenjenem dogovoru v Zagrebu tesno zvezano tudi množično izganjanje Slovencev. Ustaši so namreč dobili od Hitlerja dovoljenje, da izženejo v Srbijo enako število Srbov, kot bodo sprejeli slovenskih izgnancev. Ker pa so izganjali v Srbijo ogromno število ljudi kar mimo dogovorjenega postopka, nemške vojaške okupacijske oblasti v Srbiji niso marale sprejemati transportov izgnanih Srbov. Zato so se ustaške oblasti upirale prevzemati slovenske izgnance.

Te ovire bi verjetno še lahko odpravili, pa se jim je pridružila nova, še večja ovira – vstaja jugoslovanskih narodov. Dokazano je že, da na oviranje ali ustavitve množičnega izganjanja Slovencev ni učinkovala samo vstaja slovenskega naroda poleti 1941, temveč tudi vstaja vseh jugoslovanskih narodov, in sicer v dveh pogledih: neposrednem in posrednem.

V začetku avgusta 1941 so zaradi udeležbe policijskih enot pri zasledovanju partizanov na Gorenjskem za štirinajst dni prekinili izganjanje ljudi na Štajerskem. Ko se je v Srbiji razplamtela vstaja in je začelo nastajati razsežno osvobodjeno ozemlje, na katerega so prej prihajali transporti izgnanih Slovencev in nato Srbov, so nemške vojaške okupacijske oblasti v Beogradu predlagale, naj bi množično izganjanje ustavili. Ko so to začasno storili, ustaške oblasti niso marale sprejemati izgnancev iz Slovenije. Poleg tega so bile tudi one v zadregi, kam s slovenskimi izgnanci, saj se je tudi v Bosni in južni Hrvaški, kamor so najprej pošiljale izgnance, razplamtela vstaja. Zaradi nje so nato večino izgnancev odpeljale iz Bosne in južne Hrvaške v severne predele, največ v Slavonijo.

Kot rečeno, je vstaja jugoslovanskih narodov učinkovala na množično izganjanje Slovencev tudi posredno. Zaradi splošnega vznemirjenja, ki ga je ta nacistični zločin povzročal med prebivalstvom – in o njem so poročale najrazličnejše okupatorjeve ustanove – so nacisti začeli meniti, da so trdi ukrepi nemške civilne uprave, zlasti še množično izganjanje Slovencev, osnovni vzrok za vstajo, upor. Podcenjujoč vpliv in moč Komunistične partije Slovenije in Osvobodilne fronte, so sodili, da ljudje sledijo komunistom v gozdove in v partizanske čete ter bataljone samo zaradi strahu pred izgonom.

V takšnih razmerah je Himmler 18. avgusta 1941 ukazal ustavititi množično izganjanje Slovencev in Srbov. Ko so ga čez 14 dni nadaljevali, je zajelo samo južni del slovenske Štajerske, medtem ko so množično izganjanje na Gorenjskem odložili za čas po vojni. Vendar so od septembra 1941 dalje lahko izganjali Slovence le v nemške dežele. Zato so tudi izgnance iz obšavskega in obsotelskega pasu, kamor so se trdno odločili naseliti kočevske Nemce, mogli izganjati le še v Nemčijo. Seveda so tudi tam lahko sprejeli le omejeno število izgnancev in so že poprej občutno zmanjšali tako imenovano izselitveno območje ob Savi in Sotli. Če bi Himmler sprejel predloge nekaterih nacistov iz Šta-

jaške, ki so mu svetovali, naj bi z izgonom prebivalcev tega pasu počakali do pomladi 1942, verjetno tega dela slovenskega naroda sploh ne bi izganjali. Tako velikopotezne akcije jim politične in vojaške razmere na Slovenskem spomladi 1942. leta verjetno ne bi več dopustile.

Konec septembra 1941 so nacisti morali nehati z izganjanjem Slovencev v Srbijo in Hrvaško. Nato so do februarja 1942 in deloma še do julija 1942 izganjali v Nemčijo prebivalstvo Posavja in Obsotolja, vmes pa so že začeli izganjati nove skupine, ki jih seveda spomladi 1941. leta še niso mogli predvideti: svoje partizanov in ubitih talcev ter prebivalce tistih vasi, ki so jih v tako imenovanih maščevalnih akcijah uničili z ognjem, zravnali z zemljo itd., največ poleti 1942. leta.

POMEN NOB ZA POLOM RAZNARODOVALNE POLITIKE OKUPATORJEV

Če imamo pred očmi ponovno oživljanje nacističnih deportacijskih načrtov za Gorenjsko spomladi in poleti 1942, razprave o predvideni sterilizaciji celih desetstisocev prebivalstva Štajerske, izganjanje Slovencev v avstrijskem delu Koroške sredi aprila 1942, izganjanje slovenskih naseljencev pri Dolnji Lendavi junija 1942 s strani madžarskega okupatorja, pošiljanje tisocev in tisocev Slovencev iz Ljubljanske pokrajine in iz Slovenskega Primorja v koncentracijska taborišča v Italiji, Mussolinijevo izjavo v Gorici, da ne nasprotuje izgonu vsega slovenskega prebivalstva iz Ljubljanske pokrajine itd., se nam šele 1942. leta pokažeta v polni meri vsa razsežnost in usodnost raznarodovalne politike okupatorjev na Slovenskem in z njo zvezanega množičnega izganjanja. In ob tem dobi narodnoosvobodilni boj slovenskega naroda in vseh jugoslovanskih narodov, ki je okupatorjem onemogočal uresničiti njihove zločinske zamisli, še večji pomen.

Upoštevač, da se je okrog 17.000 ljudi izognilo nasilnemu izgonu z begom v Hrvaško in Ljubljansko pokrajino, računamo, da so nacisti izgnali iz Slovenije več kot 79.000 ljudi ali več kot 9 odstotkov vseh, pod nemško okupacijo živčih Slovencev. Primerjava tega odstotka z odstotkom izgnanih iz drugih evropskih dežel kaže, da so nacisti iz slovenske Štajerske in Gorenjske izgnali največji odstotek prebivalcev. Zato množično izganjanje Slovencev tako glede na velikopoteznost nacističnih načrtov in na njihov končni izid, kakor tudi glede na okoliščine, ki so povzročile razliko med načrti in izidom, zavzema posebno mesto v zgodovini nacističnih deportacij prebivalstva v zasedenih pokrajinah. To je vsekakor dogodek, ki ga ne gre pozabiti niti spričo veličine drugih dogodkov, še manj pa seveda na ljubo tistim krogom v nekaterih državah, ki nas pozivajo, naj v prid dobrim meddržavnim odnosom popolnoma pozabimo na preteklost.

Največ slovenskih ljudi je šlo na trnovo pot izgnanstva skozi tako imenovano preselitveno taborišče Rajhenburg na gradu v Brestanici in sicer okrog 45.000 oseb. Ne poznamo še objekta v evropskih deželah, ki so jih zasedli nacisti, skozi katerega bi šlo v izgnanstvo toliko ljudi, kakor skozi to taborišče na Slovenskem. Zato smo upravičeno izbrali grad v Brestanici za Muzej slovenskih izgnancev, ki ga bomo do kraja urejenega odprli letos 4. julija. Upravičeno smo tudi izbrali ta trg za kraj osrednjega in doslej tudi največjega srečanja slovenskih izgnancev.

Dr. Tone Ferenc

VABILO

vsem nekdanjim političnim zapornikom in
pregnancem: udeležite se osrednje proslave
vseh nekdanjih internirancev ter izgnancev
na gradu v Brestanici pri Krškem!

Komisija za bivše politične zapornike, internirance in deportirance pri Zvezi združenih borcev NOV Slovenije vabi vse bivše politične zapornike, internirance in izgnance ter borce in ostale občane, da se 4. julija udeležijo osrednje proslave v Brestanici.

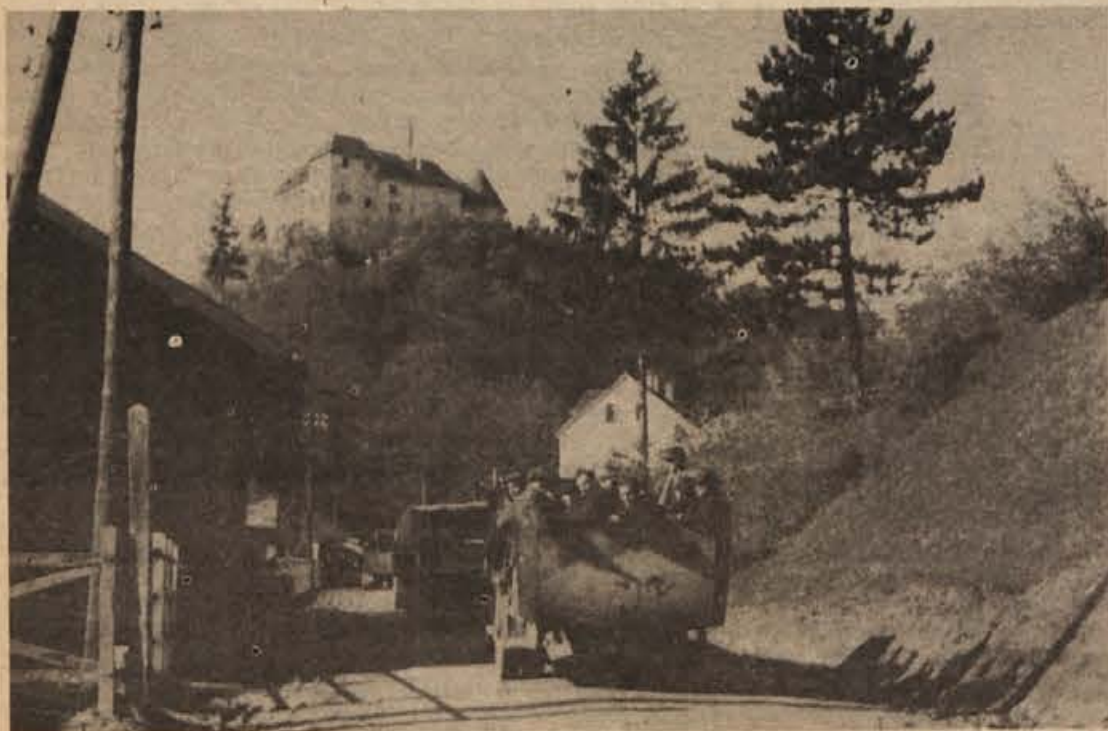
Proslava, ki se bo začela ob 11. uri z govori in s kulturnim programom, organizirata republiški odbor Zveze združenih borcev NOV Slovenije in občinska skupščina Krško. Posvečena je 30. obletnici vstaje in 30. obletnici množičnih izgonov Slovencev v Srbijo, Hrvaško, Bosno, Makedonijo in Šlezijo.

Na proslavo bo vozil posebni vlak iz Gorenjske. Odhod ob 6.30 z Jesenic in postanek v Lescah, Radovljici, Kranju in Ljubljani, kamor prispe ob 7.41. Prihod v Brestanico ob 9.16.

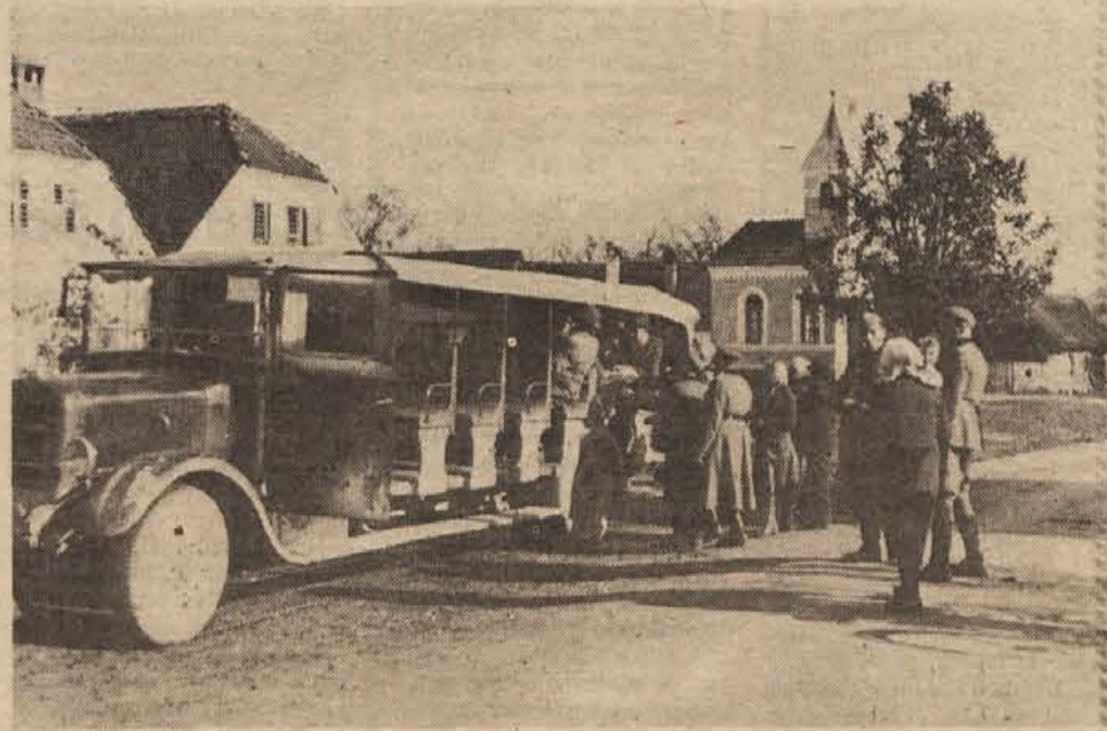
Ta vlak se bo isti dan vračal ob 17.20 iz Brestanice in prišel v Ljubljano ob 18.57, na Jesenice pa ob 20.29.

Na vseh drugih železniških progah bodo redni vlaki ojačeni.

Za skupinsko potovanje je odobren 60-odst., za posamezno vozovnico pa 50-odst. popust.

Prevoz izgnancev v taborišče na brestaniškem gradu 8. novembra 1941

Takole so Nemci izganjali Slovence iz Skopje pri Brežicah 8. novembra 1941

'DA'

za blagostanje!

Zalostno se zaje dim v dolino, ki ni nikoli prav zelena. Čeprav je dimnik visok, visoko nad glavami drugih hiš, ne more poriniti dima čez hrib. Dima, ki je postal značilnost kraja. Beseda gre o tovarni »Djuro Salaj« tovarni celuloze in papirja. Spregovoriti besedo o tovarni, se pravi povedati mnenje o kraju, v katerem tovarna živi in diha. Kajti Krško in tovarna sta eno, kraj in dimnik pa dim, ki ga ta dimnik puha, so življenjsko

povezani v vsakdanjem delu, v neizprosni boju za življenjski obstanek in v pehanju za človekovim napredkom...

Zato je vsaka beseda, izrečena v tej tovarni, kot bi jo obesil na mestni zvon: če je dobra, zazveni še lepše, če je slaba, se sliši še grše. Prav pred dnevi, pred nekaj dnevi, blizu dneva, ki je v koledarjih ljudi iz tega kraja označen kot občinski praznik, je beseda iz tovarne zvenela glasno in čisto. Ena sama kratka beseda: »Da« na referendumu za pot v bodočnost...

Včeraj:

Pred poldrugim letom se je iz tovarniškega dimnika žalostno kadilo. »Djuro Salaj« je bil v krizi, iz katere je bila v labirintu ena sama dobra rešitev. Zalostno so v tovarni označevali pomanjkanje celuloznega lesa in v šestih mesecih lanskega leta so morali priznati, da so imeli izgubo v vrednosti enomesečne proizvodnje, ker niso bila skladišča dovolj polna. Težave so reševali tako, da so povečali uvoz celuloznega lesa, predvsem iglavcev. Povečanje z uvozom je bila za prazna skladišča samo trenutna rešitev, ker so izračunali: dolgotrajen uvoz lahko predstavlja samo zelo majhen odstotek vsega lesa, ki ga potrebujejo. Pri tem so vedeli, da je celuloznega lesa pri nas pravzaprav dovolj, le sečnja je slaba in irčne razmere niso urejene. Tovarniški strokovnjaki so zato poskušali z dolgoročnimi pogodbami zagotoviti nemoten nakup lesa: prav s takimi pogodbami si zelo prizadevajo še danes in z nekaterimi gozdarskimi organizacijami na ta način že sodelujejo. Medtem ko je celuloznega lesa listavcev, še posebej

bukve, pri nas dovolj, se zatika druge: delavcev je vse manj, tovarna pa ni opremljena tako, da bi lahko kupovala še neočiščen les. Konec leta bodo dobili čistilni boben, potem bo tudi ta težava odpadla. Kupovali bodo lahko tudi les s skorjo.

V drugi polovici lanskega leta so se pogoji normalizirali, delavci so pokazali zares odgovoren odnos do dela. Prav zato so proizvodni načrti celo malce presežili, saj je bila vrednost proizvodnje 210 milijonov dinarjev, naredili pa so 101 tisoč ton. Zal je zaradi teh težav nazadov izvoz, težave pa se nadaljujejo tudi letos, saj so v petih mesecih izvozili komaj 46 odstotkov tistega, kar so računali. Medtem ko gre izvoz papirja v Zahodno Nemčijo normalno, se zatika v Italiji, kamor izvažajo celulozo, saj so na to tržišče z ugodnimi kreditnimi pogoji prodrli tudi Skandinavci, Francozi in Kanadčani.

Danes:

Letošnji proizvodni načrt je za 6 odstotkov večji od tega, kar so nare-

dili v krški tovarni lani. V prvih petih mesecih, se pravi do začetka junija, so dinamični plan presežili za 2,2 odstotka, tako da vsi pričakujejo, da bodo celo presežili 107.000 ton blagovne proizvodnje, kolikor so računali ob začetku leta. Dosegli pa so bistven premik v izboru proizvodnje, saj so lesovine, za katero so računali, da jo bo ob koncu leta 6.000 ton, naredili precej manj od pričakovanega, zato pa so izdatno povečali proizvodnjo celuloze in papirja, kar je mnogo bolj pomembno in tudi veliko bolj akumulativno. Letošnji proizvodni rezultati se vsak mesec vrtijo okrog rekordnega uspeha.

Proizvodnja je za 21 odstotkov večja kot lani v enakem obdobju, akumulacija pa je za 11 odstotkov nad planom. Zavedajo pa se, da se bo deloma znižala potem, ko jih bodo prizadeli nekateri ukrepi, ki jih vlada oziroma republika zdaj pripravljata. Poprečni osebni dohodek zaposlenih je 1.870 dinarjev, a je treba zapisati, da gre sorazmerno visoka številka na račun tega, da ne poznamo prostih sobot, nedelj in da delajo tudi med prazniki.

Jutri:

Jutri bodo uspehi še boljši, to zagotavljajo delavci sami, ki so z množičnim »da« glasovali za programsko usmeritev tovarne. Sicer pa ni da bi s pisanjem prehiteli dogodke in začeli na koncu. Raje lepo po vrsti:

Neločljiva povezanost

Analitik krške občinske skupščine, diplomirani ekonomist Stanko Vidmar pravi o deležu tovarne »Djuro Salaj« v krškem gospodarstvu:

»Kot kažejo številke, krško gospodarstvo zadnje čase zastaja. Vzroke za to gre iskati v znatni odpisanosti vseh osnovnih sredstev, še posebej opreme, v pomanjkanju sposobnih strokovnjakov in v pomanjkanju denarja za modernizacijo proizvodnje. Prav tako precej zavira hitrejši razvoj tudi to, da mora krško gospodarstvo v znatni meri kreditirati kupce.

Občinska skupščina je nekajkrat priporočila podjetjem, naj pripravijo razvojne programe. Program tovarne celuloze in papirja, ki so ga zdaj potrdili z referendumom, je uspešen korak pri teh prizadevanjih. Gre namreč za odločitev kolektiva, ki zaposluje več kot petino delavcev v gospodarstvu in katerega družbeni brutoprodukt se približuje polovici brutoprodukta gospodarstva. Hkrati je tako odločil kolektiv, ki ima dober posluš za blaginjo ljudi in pomaga pri vseh občinskih potrebah in potrebah občanov.

Jože Zorko streže stroju za previjanje papirja v Krški tovarni »Djuro Salaj«. »Tudi jaz sem glasoval za programsko usmeritev tovarne, saj bo to pomenilo napredek. Če ga ne bo deležna naša generacija delavcev, bodo prav gotovo na boljšem generacije, ki se bodo zaposlile za nami.«

Tovarniška usmeritev

Kolektiv je še v dneh krize sam zahteval, da je potrebno jasno začrtati ekonomsko pot podjetja. Delavski svet podjetja je zato od strokovnih delavcev zahteval čim hitrejšo ekonomsko usmeritev. Tovarna je imela narejen idejni projekt za novo tovarno sulfatne celuloze s skupno zmogljivostjo 155.000 ton. Potem ko so pretehtali tržni položaj in surovinske možnosti, upanje in uresničitev teh načrtov ni bilo več tako stvarno kot poprej.

Mimo tega so se zavedali, da so zlasti izdelovalci papirja: niso zavezanih oči hodili mimo splošnega napredka v grafični industriji, ki zahteva druge kvalitete papirja. Ker je tovarna Djuro Salaj ob tovarni v Sremski Mitrovici edini izdelovalec časopisnih papirjev, so strokovnjaki ob načrtovanju čutili nalogo, da morajo izpolnjevati zahteve grafične industrije. Zdelo se jim je, da je tovarna na tem polju v zaostanku, zato so razmišljanja še bolj obrnili v to smer.

Iz tega je nastal program za razvoj proizvodnje papirja. Današnji izbor bo po-

trebno obogatiti s proizvodnjo ilustracijskih satiniranih in ilustracijskih premazanih papirjev, izdelovati pa nameravajo tudi ovojne papirje.

Po daljšem tehtanju so nato strokovnjaki menili, naj bi odstopili od načrtov za gradnjo tovarne za izdelavo sulfatne celuloze, pač pa naj bi rekonstruirali zdajšnji obrat, ga povečali in pri proizvodnji prišli od kalcijeve na sodobnejšo magnezijevo bazo, ki ima tudi to dobro lastnost, da ne zasmrja ozračja.

Potem ko so tovarniški strokovnjaki program pripravili, so o njem spregovorili samoupravni organi in delavci na zborih delovnih enot. Delavski svet je tudi sklenil, naj delavci na referendumu odločijo o tem, ali se s takim razvojnim programom tovarne strinjajo.

Še predtem pa so se v tovarni odločili, da bodo o tem povprašali tudi družbeno-politične in gospodarske organizacije. Direktor tovarne Janez Rošker namreč sodi:

»V našem kolektivu dela petina vseh delavcev, ustva-

rmo blizu 50 odstotkov vrednosti proizvodnje v gospodarstvu vse občine. Menili smo, da kolektiv nima pravice, da bi se zaprl vase, še zlasti v tej zadevi, ko gre resnično za širok družbeni interes. Ko smo potem skupaj obravnavali program, so se z njim predstavniki družbeno-političnih organizacij in gospodarstva strinjali.

Strinjani pa so se z njim tudi delavci na referendumu, saj je oddalo glasovnice 95 odstotkov vseh zaposlenih, 83 odstotkov jih je na lističih obkrožilo, da se s takim razvojem strinjajo. Mislim, da nam je bil ta program potreben. Vsaka družina načrtuje svojo bodočnost, toliko bolj smo jo bili upravičeni in dolžni načrtovati tudi mi, saj nas je v kolektivu blizu 1.200!«

Kaj pomeni ta »da«? Ko bo program uresničen, bo blagovna proizvodnja namesto današnjih 107.000 že 212.000 ton. Celotni dohodek se bo povečal od 240 na 556 milijonov dinarjev, akumulacija od 24 na 125 milijonov, v tovarni bo našlo kruh 400 novih delavcev!

Ko je bila kriza najhujša, so bila skladišča prazna: lesa ni bilo nikjer. Zdaj ima tovarna venomer na zalogi za nekajmesečno proizvodnjo celuloznega lesa

Stabilizacijski program

Da ne bi mislili, da so oči krške tovarne celuloze in papirja uperjene le v bodočnost, dokazuje tudi stabilizacijski program, ki so ga sprejeli že takrat, ko so načrtovali letošnjo proizvodnjo. V 13 točkah je zelo konkretno povedano, na kakšen način se je potrebno boriti za boljše delovne uspehe in za uspešnejše poslovne rezultate.

Tako so sklenili, da je potrebno količinsko proizvodnjo še preseči, ker vsakih 1.000 ton blagovne proizvodnje predstavlja novih 700 tisoč dinarjev dobička. Če bodo pri proizvodnji uporabili 8000 ton odpadnega papirja, bo potrebno uvoziti 25.000 prostornih metrov manj celuloznega lesa iglavcev, kar spet predstavlja 4,2 milijona dinarjev prihranka. Pri izpiranju celuloze in papirja je vsak odstotek izgube vlaken vreden 2,7 milijona dinarjev. Geslo: čim manj

izgube vlaken! In naprej: investicijsko vzdrževanje je potrebno poceniti za 30 odstotkov, zmanjšati je potrebno tudi druge stroške vzdrževanja, kontrola porabe materiala mora biti stroga.

Osebni dohodki so v primerjavi z drugimi stroški dosegli pomemben znesek, pravijo v stabilizacijskem programu. Zato je potrebno ostati v dosedanjih mejah, povečati pa je potrebno delovno disciplino in povečati produktivnost. Mimo tega so se v stabilizacijskem programu zavzeli za to, da je potrebno popraviti izvoz, poostrijeti kontrolo nad stroški — skratka, namesto lepih besed o borbi za stabilizacijo so v svojem programu našli vse tisto, kar je potrebno narediti, da bo stabilizacija v podjetju uspela. Petmesečni rezultati poslovanja kažejo, da načrte dokaj dobro uređničujejo.

Kolona vozil se prebija skozi tesen avtomobilske ceste v Medvedjeku. Bela neprekinjena črta je izginila, disciplina voznikov pa je kljub temu še ostala

Medvedjek: novogoriški voznik (na sliki levo) se pol ure ni mogel pomiriti s kaznijo, ki mu jo je miličnik odmeril, ker je s tovornjakom vozil za 15 km na uro hitreje, kot je bilo dovoljeno

V miniju skriti radar je budno spremljal vozila in beležil njihove hitrosti. Kadar se je na temle merilniku posvetila rdeča luč, je to pomenilo: Ustavi vozilo, ker je prekršilo dovoljeno mejo! Izgovor avtomobilistov, da so vozili počasneje, je radar izpodbil

S PROMETNIMI MILIČNIKI IZ NOVEGA MESTA

EN DAN NA NAŠI MAGISTRALI

Tiste, ki so me 22. junija videli v družbi prometnih miličnikov na avtomobilski cesti, bi rad potolažil, da nisem bil z njimi zato, ker bi me bili zašili, ampak povsem prostovoljno, službeno. Dogovorili smo se, da bomo dan – se pravi od šestih zjutraj do devetih zvečer – prebili na naši magistrali: tovariši z novomeške prometne postaje da bodo nadzorovali promet, jaz pa lovil z objektivom najzanimivejše motive s ceste. In tako je tudi bilo...

Ko smo bili še v Novem mestu, je prišlo obvestilo, da se je pri Poljanah prevrnil neki Italijan. „Naša akcija se začne z nesrečo,“ sem spotoma, ko smo z dvema voziloma hiteli po avtomobilski cesti proti Trebnjemu, zapisal v svojo beležko. V nekaj minutah smo bili tam: v vseku, kjer bela neprekinjena črta deli cesto v dva pasova.

Prizor je bil pretresljiv: prinč svetle barve FI 548914 (s kolesi navzgor), zagozden med škribnami skal in izžlebljenim betonskim robnikom, dva metra naprej na kamnu in z glavo med dlanmi sedeči mož, voznik, 31-letni Vinicio Pianigiani, arheolog iz Firenc, zazrt v kupček razmetanih knjig pred seboj. „Perche! Io non...“

V dolgih kolonah vozil, ki drčijo ves dan zdaj v to zdaj v ono smer, so fički, škode, audiji, mercedesi, kombiji, tovornjaki, motorji, mopedi, z različnimi registrskimi tablicami – Za krmili sedijo mirni, razboriti, ambiciozni, komolčarji, skromni in bahavi – Če si dalj časa na avtomobilski cesti, to tudi opaziš

(„Zakaj? Jaz ne...“) je komaj razumljivo mrmral arheolog, ko so mu obudili spomin na hudi dogodek. Pripeljal se je iz Ljubljane in se nenadoma v tej tesni znašel za prikolico tovornjaka, ki je počasi lezel navkreber. Prehiteti tega vozila ni mogel, časa za zaviranje ni imel, zato se je hotel trčenju izogniti tako, da je zavil na desno, kjer je bilo kljub kamniti steni še nekaj prostora. Tam pa ga je vrglo.

Pianigiani so odpeljali v novomeško bolnišnico, kjer pa so ugotovili, da njegovo zdravje ni v nevarnosti...

Iz poljanske tesni smo šli v Medvedjek, kjer so delavci novomeškega cestnega podjetja na novo zarisavali belo črto po sredini ceste. Razumljivo je, da sta bila vozna pasova na tistem delu znatno zožena in da je bilo

treba s prometnimi znaki omejiti hitrost.

Kajpak nas je zanimalo, ali bodo vozniki to omejitev upoštevali. Miličniki so postavili radar okoli 200 m od nadvoza in čakali.

Že prva vozila, ki so pridržala od Trebnjega, so hitela mimo, kot da so bili prometni znaki okraski, ne pa opozorilo (ukaz), da je treba zaradi dela na cesti hitrost zmanjšati. Vsaj tridesetkrat je tablica STOP v miličnikovi roki pokazala vozilom na počivališče.

Prav zabavno je bilo slišati, kako so se vozniki izgovarjali: „Dobro, videl sem, pa kaj! Je mar kdo mrtev!“ „Nihče ni mrtev, tovariš, samo vozili ste prehitro. Naš radar ne laže!“ „Radar...? Kje ga pa imate? ... Če je pa tako... Ko-

liko plačam?“ Itd.

Nazaj grede so miličniki lovili tiste, ki so v poljanskem useku, nedaleč od nesreče arheologa iz Firenc, prehiteli počasnejša vozila, čeprav jim je to prepovedovala neprekinjena bela črta. „To je moja prva kazen,“ je pristavila voznica belega ljubljanskega mercedesa, ko je miličnik zahteval denar. Mariborčan s polnim tovornjakom pepsi-cole se je hotel za kazen pogajati. Hitro pa se je premislil, ko je miličnik zahteval njegove osebne podatke. „Bom raje plačal, kot da bi kam pošiljali tisto pisarjo.“

Popoldne so miličniki postavili radarsko zasedo na Krškem polju – pri Drnovem. In ko so takole lovili tiste drzne avtomobiliste, ki so prehiteli „v škarje“, se je kar na

lepem vzel možakar s kolesom in koso na rami ter počasi vjugal po magistrali. „Štric, takoj dol!“ „Ja, kaj pa je?“ „Vam še ni nihče povedal, da s kolesom in še zlasti takole s koso ne smete na to cesto?“ „Prisežem, tovariš miličnik, da se nobeden. Ker ste me tako lepo opozorili, ne bom več.“ Nedaleč od tam so avtomobilsko cesto prečkali še ženska s košem, otrok in pes.

Take zasede so bile kasneje še na Čatežu in pri Ribnici, a ni bilo pravega dela – ne za miličnike ne zame.

Zvečer smo se vrnili na Otočec in čakali v zasedi na ploščadi pri bencinski črpalki. Na piko smo vzeli avtomobile, ki so vozili s pokvarjenimi lučmi.

Čeprav po mnenju miličnikov promet 22. junija – na

prvi poletni dan – na naši magistrali ni bil najbolj gost, je bila bera kazni kar lepa: šest voznikov bo moralo zaradi prekrškov k sodnikom za prekrške, 47 je bilo denarno kaznovanih, trem pa so zaradi pokvarjenih luči prepovedali nadaljnjo vožnjo. Dvanajst voznikov, ki so prekrške samo nakazali, so opozorili.

Kajpak sem lahko v tem zapisu zajel le delček tistega, kar sem z novomeškimi prometnimi miličniki videl, slišal in doživel na naši magistrali. Pričakoval sem, da bo prekrškov in kazni še več. Glede na pomanjkljivo opremljeno cesto – bela neprekinjena in prekinjena črta je le še tu in tam vidna, prometnih znakov je malo in so premajhni – bi jih pričakoval še več. Treba pa je priznati, da velika večina voznikov le pozna red in pravila za varno vožnjo.

Poleti bo na tej cesti še več opozoril. Kot vselej bodo deželo preplavili tuji turisti. Gneča se bo povečala. Za vamo vožnjo bo previdnost še bolj potrebna. Od voznikov samih, ne od miličnikov, bo odvisno, ali bo cesta morišče ali pot, po kateri se najhitreje kam pride. Jaz sem proti morišču.

TEKST IN SLIKE: IVAN ZORAN

„Ali je mogoče, da sem ostal živ?“ se najbrž sprašuje arheolog iz Firenc ob pogledu na svojega prevrnjenega princa, iz katerega se je bil malo poprej izvelkel

Nemsko katrcu, ki je pred Čatežem prehitela v „škarje“, so ustavili v Drnovem. Voznik ni mogel razumeti, da na naših cestah tudi tako reč štejejo za hud prekršek. Naposled se je vdal, kazni pa ni dobil

Tudi najbolj ugodna rešitev mora nekoga prizadeti

(Nadaljevanje s 1. strani)

sko stabilnost dežele, v novem valu pritiskov na neodvisen položaj Jugoslavije, v notranjem ustavnem presnavljanju, ko so se ne brez težav in odporov uveljavili v zveznem središču novi odnosi, ki so zahtevali nov način dela, pa tudi doslednost, borbenost, predvsem pa poslušaj za spremembe okrog nas.

Glavni razsodnik mojega dela ter uspešnosti ali slabosti zveznega izvršnega sveta je lahko samo zvezna skupščina, čeprav naravno niti meni niti drugim slovenskim članom vlade ali zvezne uprave ni vseeno, kako ocenjuje naše delo naša matica, politično vodstvo ali delovni ljudje Slovenije. No, menim, da lahko zvezni izvršni svet v okoliščinah, ki niso bile lahke, pokaže nekaj zelo pomembnih rezultatov. Na gospodarskem področju je npr. izdelal z resolucijo za ekonomsko politiko za to leto stabilizacijski program, na katerega temeljijo danes gradnja sanacijske in akcijske programe organizacije v zvezi.

Ustvarjeni so pogoji in tudi konkretni programi ter predlogi za nove sistemske rešitve, razen žal za nov zunanjetrgovinski in devizni režim. Zarisan so obrisi za nov srednjeročni razvoj Jugoslavije (prednačrt plana). Zvezni izvršni svet je deloval tudi na drugih področjih; na notranje in zunanje političnem področju je spjel novo metodo sporazumevanj in dogovarjanj v središču, ustanovil je potrebne koordinacijske in paritetne komisije, monetarni svet, koordinacijski odbor s predsedniki republik in pokrajinskih izvršnih svetov. Najpomembnejše pa je morda, da smo uspeli razčistiti izvenproračunsko bilanco federacije, račune, dolgove in obresti, ki so se četrto stoletja kopičili v centru ter bi lahko še leta in leta kalili odnose med republikami. Presekajoč ta veliki voz, smo verjetno ustvarili ugodne pogoje za delo novega izvršnega sveta. Ta bo moral v smislu ustavnih sprememb delovati kot strokovno politično izvršni organ zvezne skupščine, saj po 18 letih zvezni upravni organi ponovno - seveda v novih okoliščinah - prevzemajo neposredno odgovornost v izvršilnih organih skupščine.

Omenili ste zunanje politične uspehe. Ali je zvezni izvršni svet zmožal vzporedno s prevladujočo ekonomsko problematiko prispevati tudi k zunanje politični vlogi Jugoslavije?

„Vašim bralcem so znane in blizu naše zunanje politične akcije: konferenca neuvrženih, potovanja tovariša Tita, razgovori naših in gostujočih delegacij. Dejal bi: kolikor je notranja gospodarska situacija neugodna, toliko bolj je potrebna aktivna zunanja politika, zlasti politika širjenja ekonomskih odnosov Jugoslavije s svetom. Naših notranjih domačih težav ne moremo premagati sami, pač pa vse bolj z odprto ekonomiko. Za zadnji dve leti lahko rečem, da smo uspeli napraviti mnoge premike tudi v zunanje politični in gospodarski uveljavitvi neuvrženih in neodvisne Jugoslavije. Posebej bi omenil naše odnose s sosedi, zlasti s sosednjo Italijo, dalje naše zavzemanje v Evropi. Evropska scena' bo v tem desetletju po mojem mnenju prevladovala, kajti razširjen zahodnoevropski trg bo prinesel Jugoslaviji nove 'šanse' v trgovinski,

industrijski ter znanstveni kooperaciji.
Tretji uspeh je normalizacija odnosov z republiko Kitajsko. Sam sem imel v tem času razgovore v Veliki Britaniji, Franciji, Sovjetski zvezi, Romuniji, stike s predsedniki vlad skandinavskih dežel ter s številnimi državni vsa sveta na jubilejnem zasedanju OZN.“

V svojih nastopih ste mnogokrat govorili o pritiških. Ali bodo ti obstajali tudi po ustavnih spremembah?

„Mesto predsednika zveznega izvršnega sveta je že po naravi izpostavljeno kritiki in pritiskom. To seveda ni samo jugoslovanska značilnost: v vseh demokratičnih državah so vlade v središču družbene in državne odgovornosti. Prepričan sem, da bo tako tudi v prihodnje, kajti različni materialni interesi članic naše skupnosti se morajo v našem federalnem središču soočevati. Najbolj ugodna rešitev mora nekoga prizadeti - to je cena za hitrejši razvoj družbe kot celote. Kljub mnogim razočaranjem sem še vedno prepričan, da je mogoče vse te probleme razrešiti z demokratičnimi metodami. Mislim, da nimajo prav oni, ki bi zaradi parcialnih interesov hoteli zmanjšati vlogo jugoslovanskega središča in njegove zvezne upravne funkcije. Slednja je tudi po ustavnih spremembah močno pomembna za vso skupnost, pa tudi za republike in pokrajine. Jugoslaviji je potrebna demokratična, sposobna in odločna vlada, ki bo delovala odprto pod kontrolo in s pomočjo ne samo zvezne skupščine in predstavnikov SFRJ, temveč vseh samoupravnih organizmov in naši socialistični skupnosti.“

Javna razprava o ustavnih spremembah je končana. Zdaj smo torej pred uresničitvijo dopolnil. Kako gledate na uresničevanje predvidenih dopolnil?

„Ni mi všeč izraz dopolnilo, ker vidim v amandmajih ne samo neko dopolnilo ali izboljšavo sedanje ustave, pač pa izredno pomembne temeljne ustavne spremembe, ki menjajo odnose med republikami, med narodi in središčem. Spreminjavalni ustavni predlogi so sprožili razprave ne samo znotraj Jugoslavije, temveč po vsem svetu. Francoski premier Chaban-Delmas mi je dejal, da so ti predlogi zanimivi celo za enonacionalno državo. Najodločilnejše za nove ustavne odnose je, da se bodo republike in pokrajine potrdile kot neposredni dejavniki v federaciji, v izgrajevanju ekonomskega sistema in v nadaljnjem razvoju socialistične Jugoslavije. Morda bo najtežje doseči, da bi sporazumi in dogovori v središču ne bili samo rezultat (trenutnih) mišljenj formalnih republikanskih predstavnikov, pač pa sinteza samoupravne iniciative ter, kar se mi zdi še važnejše: kako s sporazumom dogovorjeno politiko učinkovito in na vseh ravneh dosledno v praksi uresničevati.“

Mitja Ribičič, predsednik ZIS, je nato za GLAS še posebej omenil delež Gorenjske v sedanjem in bodočem razvoju Slovenije in SFRJ. Pri tem je poudaril, da je tudi Gorenjska zainteresirana za dosledno uresničevanje stabilizacijskega programa, kot tudi krepitve enotnega in odprtega jugoslovanskega trga.

Edini hranilec družine in njegov vojaški rok

Zvezni izvršni svet je izdal nov odlok o premoženjskih pogojih za priznanje lastnosti edinega hranilca družine (Uradni list SFRJ, št. 23/71), po katerem se določijo enoletni vojaški rok vojaku, če katestrski dohodek njegove družine ne presega na leto 600 din ali če kakšen drug dohodek ne presega na mesec 300 din na družinskega člana. Po zakonu o vojaški obveznosti tudi ne sme biti drugega pridobitno zmožnega člana v družini, s katero je nabornik obveznik do vpoklica k vojakom živel v skupnem gospodinjstvu ali jo je preživljal.

Odlok začne veljati 4. junija. Vojaki, v njihovem imenu pa tudi ožji družinski člani (žena, starši in njihovi predniki, bratje, sestre), lahko vložijo prošnjo za uveljavitev pravice do skrajšanega vojaškega roka pri občinskem upravnem organu za narodno obrambo, če menijo, da izpolnjujejo vse predpisane pogoje. Vojaki, katerim je bil zahtevek zavrnjen zaradi dohodkov nad dolejšje predpisanim premoženjskim cenusom, lahko vložijo novo prošnjo.

Prošnji je treba priložiti dokaze o skupnem gospodinjstvu, o premoženjskem stanju in o dnevu rojstva vseh družinskih članov.

Vojaki, ki so že vložili prošnjo, a jim še ni vročena odločba prve stopnje, naj ne vlagajo novih prošenj, ker bo zanje že uporabljen ublaženi premoženjski cenus.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT
ZA NARODNO OBRAMBO

To stran ste napisali sami! - To stran ste napisali sami!

Pojasnilo zdravstvene službe iz Ribnice

V predzadnji številki Vašega tednika je novinar J. Primc priobčil članek o nesreči v Ribnici, v kateri je bila poškodovana Ivanka Modic. Zaradi čudne slike, ki jo prebrani članek daje o zdravstveni službi v Ribnici, sodimo, da smo dolžni dati naslednje pojasnilo:

10. 6. dopoldne je v ambulanto na precej agresiven način prvi telefoniral prodajalec v trgovini s spominkarstvom tov. Matoh, da se je v trgu pripetila nesreča. Dežurna dr. Klunova je takoj odšla na mesto nesreče. Tam je našla Ivanko Modic,

Zlikovci

na pokopališču

Na ločenskem pokopališču vsak večer prižigam lučko na grobu. Tako sem prišla na pokopališče tudi v sredo, 23. junija, okrog 18. ure popoldne, ko sem prinesla rože in prišla prižgat svečko. Ko sem prišla h grobu, sem zagledala neverjeten prizor: dragocena lučka, ki je narejena iz bakra na marmornem podstavku, je bila uničena. Vrata od lučke so bila odlomljena. Tečaj zvit, vrata so ležala na pesku, šipa je bila razbita. Vse skupaj je bilo močno zamazano.

Tudi z nekaterih drugih grobov izginjajo rože, sem zvedela v pogovoru. Vprašujem se, ali ni mogoče, da bi zlikovci našli in ali ni mogoče, da bi poskrbeli za red na ločenskem pokopališču? Če bo šlo tako naprej, bo vse več grobov oskrujenih in lahko se zgodi, da bo čez čas kdo našel grob popolnoma razbit.

T. N., Novo mesto

Obiskali smo zamejske Slovence

5. junija smo ribniški turisti obiskali zamejske Slovence v Cedadu in v Kobaridu smo si ogledali kostnico iz pive svetovne vojne. Poklonili smo se pred spomenikom goriškega slavnika Simona Gregorčiča in Volariča, ki sta veliko pomenila ljudem pod Krnom in Matajurjem.

Pri Robiču smo prestopili mejo in se spustili ob Nadiži po Beneški Sloveniji do Cedada. Tam so nas pričakali člani slovenskega prosvetnega društva „Ivan Trinko“. V društveni dvorani nas je predsednik društva Izidor Predan ganjen prisrčno pozdravil, nam zaželel prijetno počutje in nas seznanil s tem, kako živijo in delajo zamejski Slovenci. „Vsi Slovenci od Trsta do Trbiža želimo, da nas vi, bratje, tam preko meje vedno in povsod podpirate z besedo in dejanji ter obiski. Tako nam boste po-

ležalo na cesti, pri zavesti, brez hujših krvavitev. Ker je glede na mesto najhujše bolečine domnevala, da gre za poškodbo medenice in hrbtenice, je prosila kadeta - miličnika naj pri bližnjem mizarju pri skrbni desko, ki je pri tovrstnih poškodbah najprimernejši način za transportiranje ponesrečenca. Vsakršno odvečno premikanje je lahko usodno. Platnena nosila v takem primeru niso primerna, nosil s trdo podlogo pa v ambulanti res nimamo. Hkrati je takoj odšla v ambulanto po napotnice in obvestila rešilno postajo v Kočevju, da je iz Ribnice nujna voznja. Rekli so ji, da bo rešilec takoj odpeljal. Običajno potrebuje avtomobil iz Kočevja do Ribnice 10 minut. Rešilec se je nekoliko zakasnil, deske še ni bilo. Dr. Klunova je bila do prihoda rešilca, razen ko je bila v ambulanti, ves čas ob ponesrečenki.

Pripominjam, da je Modičevo podri rešili avtomobil, ki pa je na svojih nosilih imel tudi nujnega bolnika.

Tov. Primc se zaskrbljeno vprašuje, kaj bo s ponesrečenici v primeru vojne, in ugotavlja, da zdravstvena služba v Ribnici ne gre v korak s časom. Mislimo, da Primc premo pozna naše delo in da zato tudi ni poklican dati tako odgovornih izjav. Vsi vemo, da bo v bodoči vojni vsaka še tako dobro organizirana zdravstvena služba nezadostna, da ne bo dovolj zdravnikov, sester in drugega kvalificiranega kadra, da bi bila vsakemu ponesrečenцу nudena pomoč strokovnjaka. Zato je ta služba v Ribnici, ki „ne gre v korak s časom“.

Za zdravstveno službo:
dr. BOŽIDAR VOLJC

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. - K pri-spevkom; ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, priložite svoj celi naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne želje pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bom s kraticami ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

Nadaljevati začeto delo!

Sektorsko posvetovanje o uresničevanju programa za pomoč in varstvo ostarelih

V Novem mestu je bilo 24. junija sektorsko posvetovanje o uresničevanju akcijskega programa za pomoč in varstvo ostarelega prebivalstva. Posvetovanja so se udeležili predstavniki občinskih konferenc SZDL in organizacij, ki sodelujejo pri uresničevanju posameznih nalog iz akcijskega programa z območja petih občin komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Novo mesto. Vodila ga je Mira Svetina, predstavnica republiške konference SZDL. Govorili so o političnih, organizacijskih in vsebinskih vprašanjih tega programa. Ugotovili so, da je akcijski program dobil v vseh občinah javno podporo. Bolj pa bo treba poskrbeti, da bosta pomoč in varstvo učinkovita in stalna. Urediti bo treba tudi materialno stran te pomoči.

Na posvetovanju so govorili še o soseski pomoči, o kadrih, ki so potrebni za tako pomoč, o laični patronažni službi, o vzgoji mladine, o vlogi krajevnih skupnosti pri nude-nju in organiziranju pomoči, o socialni pomoči, ki je premajhna, o patronažni službi po zdravstvenih domovih in o domovih počitka. Predstavniki iz Novega mesta so menili, da bi tudi v novomeški občini morali imeti tak dom.

Osnovno skrb za pomoč in varstvo naj prevzamejo krajevne skupnosti, organizacije RK, zdravstvene ustanove, društva upokojencev, delovne organizacije in občine, ki s svojimi programi določajo tudi denar.

B. F.

Tatovi žlahtnih semen

Cigani so vdrl v skladišče »Droge« v Bršlino in ukradli 94 kg semen jesenskega podleska - še isti dan so jih prijeli in pripravili

O vlom v skladišče žlahtnih semen je novomeške miličnike obvestil Jože Urbančič 22. junija zjutraj. Zapeli so telefoni in

spregovorili UKW oddajniki, tako da se je lov za tatovi začel še tisto jutro. Preiskovalci so vedeli le, da je v skladišču vdrla skupina, da so se vlomilci splazili skozi okno in da je izginilo 94 kg semen jesenskega podleska, vrednega okoli 10.000 din.

Ze ob 13.40 so miličniki iz Ivančne gorice sporočili novomeškim kolegom, da so se „malo pred tem“ mudili štirje Cigani v Zagradu in v tamkajšnji trgovini ponujali vreče s prav takim semenom, kot je bilo ukradeno v Bršlinu. Ker v trgovini od Ciganov niso hoteli nič kupiti, so se le-ti z vrečami napotili proti Strugam, da bi se jim morda tam posrečila kupčija. Miličniki iz Ivančne gorice so jim sledili in jih tik pred Strugami prestregli ter prijeli. Cigani so imeli s seboj še 80 kg semena; 14 kg se jim je očitno posrečilo pretopiti v denar.

Prijeto skupino Ciganov so takoj odpeljali v Novo mesto in jo po nalogu preiskovalnega sodnika poslali v preiskovalne zapore.

Gradbeno podjetje

NOVOGRAD,

Novo mesto,
Germova 4

v a b i

zaradi razširjenja svoje dejavnosti v redno delovno razmerje:

1. ekonomskega tehnik dvomesečna poskusna doba
2. gradbenega strojnika
3. KV ključavničarja
4. večje število nekvalificiranih delavcev

Interesenti naj se osebno zglasijo v upravi podjetja v Germovi ulici 4.

Tudi na cesti smo ljudje...

Lepa beseda dobro mesto najde, a ne vselej. Včasih je potrebno več: dejanja, akcije. Tudi na cesti.

Potrebni so odločni ukrepi: proti mopedistom, avtomobilistom, traktoristom, prikolničarjem, ki šarijo po naših prometnicah s pomanjkljivo opremljenimi vozili ali pa se gredo - navdihnjeni od alkohola - slalom...

Med kontrolno so novomeški miličniki pred dnevi na cesti pri sejmišču na Cikavi ustavili mopedista, ki je puščal za seboj vjedgusto sled.

„Vinjen je!“
„Dajte mu balonček!“
„Ta vsekakor mora pihati.“
„Jaz da sem pil? Bežite no!“
se mopedist ni vdal.

„Potem pa z nami na odvzem krvi!“ so vztrajali miličniki.
„No, no, nekaj sem ga že spil.“ se je vdal možakar. „Šaj veste, kako je: garaš in se znojiš, pa se ti prileže...“

„Torej boste pihali?“
„Nak, to pa ne.“

„Gremo na odvzem krvi.“
„Lepo prosim, ne. Priznam: liter, liter pa pol sem ga pa res... Samo tule, pred vsemi ljudmi ne bi rad pihal v tisto reč.“

„Stopite z menoj v avto, bova tam opravila,“ ga je povabil miličnik.

„Do tule je pozelenel. Dokaz je tu. Kaj naj naredimo?“
In tako naprej. Mož ni smel tistega dne več zajahati mopeda. Kdo ve, če bi prišel cel in zdrav domov, ko bi ga bili pustili na vozilo! Da si bo vse bolj zapomnil, mu bo odbral pridigo še sodnik za prekrške.
N. N.

STA BILA VREDNA ZAPUŠČENIH ULIC?

Ko sem pred kratkim obiskal Novo mesto, sem obšel nekaj starejših in novejših ulic. Mesto se je zadnja leta zelo povečalo, saj je zdaj že tolikšno kot predvojno Celje. Zelo sem se začudil, da imata dve zakotni in zapuščeni ulici ime po dveh velikih možeh, zaslužnih za Novo mesto. Od Glavnega trga do stare gimnazije je Seidlova ulica, ki ima ime po znanem novomeškem profesorju. Za staro gimnazijo pa do Dilančeve ulice je Detelova ulica, ki ima ime po nekdanjem ravnatelju novomeške gimnazije in slovenskem pisatelju dr. Deteli. Čudno se mi zdi, da imata ravno ti dve zakotni ulici ime po dveh tako pomembnih prednikih. Morda bi kdo znal pojasniti, zakaj je tako? S. SKOČIR

MOKRONOG: KDO BO ODGOVARJAL?

Požarnovarnostnemu referentu občinske skupščine Trebnje je gotovo znano, v kakšnem položaju je v trebanjski občini dimnikarska služba. Dimnikar po več mesecev, celo pol leta, ne obišče zasebnih gospodinjstev. Tako se dogaja nam v Mokronogu, verjetno pa tudi v drugih krajih občine ni nič bolje. Sprašujemo, kdo bo odgovarjal, če se bo zaradi pomanjkljivega obiščenja zgodila nesreča. Od občine pričakujemo primernih ukrepov. Res je namreč, da en sam dimnikar v vsej občini ne zmora obvladati vsega dela, zato je nujno potrebno nekaj ukreniti.
S. P., Mokronog 100

ZARADI MINUT OB URE

Novomeškemu podjetju „Gorjanci“ bi rad dal za nas koristen predlog, ki podjetje verjetno ne bi stal ničesar, nam pa bi zelo veliko pomnil. Gre za odhod njihovega avtobusa iz Zužemberka, ki odpelje proti Novemu mestu vsega nekaj minut poprej, preden pripelje „Sapov“ avtobus iz Dobrnice. Iz tega kraja, ki je 7 kilometrov oddaljen od Zužemberka, odpelje avtobus podjetja „Sap“ ob 5.00, avtobus, last podjetja „Gorjanci“, pa odpelje proti Novemu mestu ob 5.10. Avtobusa se križata za nekaj minut, nam, prebivalcem Dobrniske doline, ki moramo pogosto po opravkih v Novo mesto, pa je s tem ornoogooeno, da bi takoj nadaljevali pot, in moramo zaradi tega čakati naslednji avtobus, ki odpelje šele ob 7.10. Verjetno ne bi bila prehuda sprememba, če bi avtobus podjetja „Gorjanci“ odpeljal nekaj minut kasneje, s čimer bi nam zelo ustregli. Mi, potniki iz Dobrniske doline, bi želeli, da podjetje ustreže naši želji, če pa ne, pa vsaj pojasni, zakaj to ni mogoče.
S. P., Zagorica

Mlada dopisovalka

Mojca Zagorčeva iz osnovne šole „Sava Kladnik“ v Sevnici je že v tretjem razredu postala marljiva članica dopisniškega krožka in pošilja svoje prispevke v več različnih mladinskih in drugih časnikov. Ko smo jo vprašali, zakaj rada dopisuje, je odgovorila, da se s tem vadi v mišljenju in razvijanju domišljije. Več njenih prispevkov je bilo objavljenih že v Odmevih, ki jih izdajajo na osnovni šoli, v listu TV-15, Kurirčku in v Dolenjskem listu. Za 11-letno dekletce je to spodbuden uspeh!

S. Sk.

Ukor »Delu«

Ali „Delo“ res ne potrebuje naročnikov v Ortneku? Smo vam odveč ali nadležni? Kmalu bomo kar vsak teden enkrat brez časopisa „Delo“. Naj navedem samo zadnja dva primera.

Ze tako smo odrezani od sveta. Še sreča, da nas naš „Dolenjski list“ redno obvešča, zato nas pa „Delo“ mnogokrat razjezi z izostankom.

Nedeljsko „Delo“ smo namesto 5. junija dobili šele 8. junija, se pravi šele v sredo, in to iz Oslince namesto iz Ljubljane! Zato smo bili v zaostanku tudi z DARWILOVO križanko, 19. junija zopet nismo dobili „Dela“. Kdo je za to kriv: pošta ali časopisno podjetje DELO?

Prosim, upoštevajte tudi podeželane, ugotovite, kje je nerednost in odpravite pogoste zastoje za pošto Ortnek!

Naročnik V. P.

kultura in izobraževanje

Zaščititi cerkvico

Kulturna skupnost Kočevje je letos namenila medobčinskemu Zavodu za spomeniško dejavnost iz Ljubljane 43.025 din. S tem denarjem naj bi Zavod zavaroval in obnovil cerkvico v Ribjeku, izdelal karto kulturnih spomenikov in varstva narave ter izdelal seznam kulturnih in naravnih spomenikov.

Za obnovo cerkvice v Ribjeku bosta zelo verjetno prispevala tudi republiška kulturna skupnost in Združeno KGP Kočevje, ki se vedno bolj ukvarja tudi s turistično dejavnostjo.

O cerkvi v Ribjeku smo že poročali, da propada, ker pušča streha; da je stara nad 300 let; da so v njej trije bogati altariji, izrezljani iz lesa, in da so pod ometom zelo verjetno stare freske.

J. P.

Jože Horvat-Jaki: ŽIVAL

Mali kulturni barometer

DVE RAZSTAVI V KRANJU – V galeriji v kranjski mestni hiši razstavlja svoja dela akademski slikar Igor Pleško iz Ljubljane in Franc Boštjan iz Raven. Njuni razstavi bosta odprti do 9. julija. Igor Pleško je znan tudi našemu občinstvu, letos se je predstavil v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici.

ŽAGARJEVE NAGRADE – V Ljubljani so prejšnji teden podelili tradicionalne Zagarjeve nagrade za uspehe na prosvetno-pedagoškem področju. Med nagradenci ni nikogar iz Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja.

KONCERT V KOSTANJEVICI – V obnovljeni samostanski cerkvi v Kostanjevici je v soboto, 26. junija, nastopil komorni moški pevski zbor iz Celja. Pod vodstvom dirigenta prof. Eгона Kuneja je izvedel izbor skladb domačin in tujih ustvarjalcev. V imenu Dolenjskega kulturnega festivala je celjske pevce pozdravil ravnatelj kostanjevške osnovne šole Lado Smrekar, ki je poudaril, da s to prireditvijo končuj

25. junija zvečer v obnovljenem umetnikovem ateljeju: kipar Vladimir Štoviček in predsednik krške občinske skupščine Jože Radej med poslušanjem kulturnega sporeda. (Foto: Tone Gošnik)

Tako domovina umetnika časti

Podpredsednik skupščine SRS dr. Jože Brilej čestital za dvojni praznik mojstru Štovičku, akademik Božidar Jakac pa je v soboto zvečer odprl novo umetnikovo razstavo v krški galeriji

Ne bo odveč, če takoj v začetku poročila podčrtamo: s pomembnimi kulturnimi prireditvami so v občini Krško v preteklih dnevih tudi letos začeli svoj praznik. V petek zvečer je bil kulturni večer v obnovljenem ateljeju kiparja Vladimira Štovička ob njegovih 75-letnici rojstva in 50-letnici umetniškega dela, v soboto zvečer, 26. junija, pa je jubilat odprl novo razstavo svojih plaket v krški galeriji.

Kultura naj postane in ostane osrednji del vsega našega bitja in ne-

hanja: samo z njo in z njeno pomočjo bomo sposobni in voljni urediti težke naloge, ki nam jih nalagata današnji in jutrišnji dan. Počastitev umetnika, ki je vse svoje življenje posvetil domovini in našemu delovnemu človeku, je tudi tokrat dokazala, da se v krški občini zavedajo dolga, ki ga ima skupnost do umetnosti in njenih živih ustvarjalcev. Taka skrb vodstev vseh družbeno-političnih organizacij in skupščine v krški občini naj bi našla povsod pri nas veliko posnemovalcev!

V petek zvečer se je zbralo kakih 40 prijateljev, častilcev in sorodnikov kiparja Vladimira Štovička v njegovem obnovljenem ateljeju tik nad leskovskim gradom. Jože Radej, predsednik krške občinske skupščine, mu je izrekel tople besede zahvale in priznanja za dosedanje delo, vsi pa so umetniku priskočno čestitali in mu voščili še dolga leta sreče in uspešnosti. V sporedu so sodelovali Rajko Stupar, Vasja Matjan in odlični moški pevski zbor iz Brestanice pod vodstvom Adolfa Moškona. Mojstru Štovičku je čestital tudi dr. Jože Brilej, podpredsednik skupščine SRS in se dal časa zadržati v jubilatov in priskrben pogovoru. Predstavniki Numizmatičnega društva iz Zagreba je ta večer prinesel mojstru kiparju diplomu o častnem članstvu v tem društvu, saj ima kot medaljer izredne zasluge za to vrsto umetnosti v naši državi.

V soboto zvečer je odprl umet-

nikovo razstavo v krški galeriji akademik Božidar Jakac, poklicni in življenjski prijatelj našega jubilarja. Prisrčno in toplo mu je čestital za vse, kar Vladimir Štoviček v umetnosti pomeni. Na obeh večerih se je umetnik Štoviček ganjen zahvalil za izredno pozornost, ki so mu jo izkazali domača občina in številni ljubitelji umetnosti. Tudi v galeriji so brestaniški pevci pokazali svoje mojstrsko znanje.

Razstava bo odprta do 18. julija. TONE GOŠNIK

Janez Černač v Dolenjski galeriji

V četrtek, 1. julija, bo ob 18. uri v Dolenjski galeriji odprta razstava Janeza Černača, slikarja – samorastnika iz Kočevja. O njem je za to razstavo napisal znani kipar Stane Jarm te uvodne besede:

V svetu, ki nas obdaja, smo v bistvu sami. Človek išče senco, kjer bi se spočil, in če je ne najde, postane nemiren in nasilen. Če mu nagoni niso oplenjeni, če prihaja v njem do nasilnih izbruhov, so posledice včasih usodne in strašne za ves svet. S tega stališča se mi zdi pomembna potreba, da človek svojo notranjost ureja, jo plemeniti in bogati z dejavnostjo, z iskanjem oprjemljivejših etičnih in estetskih vrednot. Pri tem je pomembnejše iskanje kot samo najdenje. Ob iskanju se brusi, nešteto čudovitih trenutkov doživlja iskalec pri svojem delu. In če so rezultati tega iskanja dobri in za ljudi, ki jih zaznavajo, pomembni in spodbudni, potem je to lepo in dobro.

Slikar – samorastnik Janez Černač je s svojim ustvarjanjem v sorazmerno kratkem času našel svoj izraz, ki temelji na globokem doživljanju človekovega okolja in ne na modnih muhah. V njegovih barvnih kompozicijah sluti razpoloženo, ki ga diha čudovita dolenjska pokrajina, slikarjeva ožja domovina. Na zanimivo razstavo v Dolenjski galeriji!

RAZSTAVA LIKOVNIH AMATERJEV KRŠKE OBČINE

V okviru prireditev ob letošnjem prazniku občine Krško bodo likovni amaterji v tej občini jutri ob 12. uri, takoj po slavnostni seji družbeno-političnega zbora krške občine, odprli svojo novo razstavo na gradu Brestanica. Njihov klub prizadevno dela in združuje svoje člane v resnično delovno celoto, sadove tega ustvarjanja pa nam bo pokazala jutrišnja razstava. – Vabljeni!

ZAKLJUČNI NASTOP

Glasona šola v Ribnici je na zaključku šolskega leta organizirala nastop svojih učencev, ki je zelo lepo uspel. Vsi izvajalci so bili deležni burnega ploskanja. Preteklo šolsko leto je obiskovalo glasbeno šolo nad sto učencev in učenek.

SPREJET NAČRT TIS

Skupščina temeljne izobraževalne skupnosti Ribnica je 23. junija sprejela finančni načrt za leto 1971. Za A program je določeno skupno 4.907.000 din, za B program pa 5.199.000 din. V A programu je zajeto šolstvo, v B programu pa vrtci, glasbena šola, delavska univerza in druge ustanove.

Jaki v Trebnjem

V soboto, 3. julija, bo Tabor slovenskih likovnih samorastnikov v Trebnjem v prostorih domače osnovne šole ob 18. uri odprl razstavo umetniških del slikarja Jakija iz Nazarij v Savinjski dolini. Z uvodno besedo bo slikarja predstavil prof. Zoran Kržišnik, ravnatelj ljubljanske Moderne galerije. Posebnost svoje vrste bo tokrat koncertni program, ki ga bo izvajal orkester Primoža Baranje. Zanimiva razstava znanega slikarja, ki bo danes ob 18. uri na Glavnem trgu v Mozirju odprl svojo „Boutique Jaki“, bo v Trebnjem odprta vsak dan dopoldne in popoldne do vključno 28. julija.

Kaj je narobe v mišljenju?

Kulturno akcijo je za svojo sprejela tudi ZKPO – Pri načrtovanju kulturnega razvoja misliti po novem: večtirnost mora izginiti

Kulturno akcijo, ki sta jo začela Socialistična zveza in sindikat, je predsedstvo Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije prejšnji teden vzelo za svojo. Tako se bo zavzemalo tudi za uresničitev srednjeročnega slovenskega kulturnega načrta, ki je zastavljen do leta 1975.

Prisvojitev kulturne akcije za delovni načrt ZKPO je bila pričakovana in povsem logična, saj bo kulturno problematiko kot pomembno sestavino družbene problematike lažje razreševati le, če bo breme porazdeljeno na kar največ dejavnikov. Od tega je kajpak odvisno, ali bo kulturna akcija doživela uspeh ali neuspeh. ZKPO, ki je v določenem pomenu specializirana

kulturna organizacija, je za akcijo še posebej odgovorna.

Sestavljalci srednjeročnega načrta slovenske kulture bi morali po mnenju ZKPO upoštevati dosedanje ustaljene postopke, ki so veljali v pospeševanju kulturnega razvoja naše republike. Prav tako ne bi smeli prezreti sprememb, ki so prišle in so za kulturo obetavne, odkar smo dobili kulturne skupnosti. Predsedstvo ZKPO je po-

udarilo, da je treba najprej spremeniti način razmišljanja o načrtovanju in šele potem načrtovati, ni pa razvzvalo, kaj je bilo do zdaj narobe v tem razmišljanju.

Kultura bo napredovala in kulturna akcija se ne bo izrodila le, če bodo vsi, ki so jo začeli in sprejeli za svojo, vedeli eno in ne delali drugače, kot govorili. Večtirnost mišljenja bo treba odpraviti in v tem spoznanju je treba bržčas iskati odgovor na vprašanje, da je bilo „nekaj“ v našem načrtovanju narobe, kaj je bilo pa ZKPO ni vedela pravega odgovora.

F.S. Finžgar 8 STRICI

Skomizgnil je z rameni, molčal pa prijel dekle, ki je šla mimo njega, in jo odvedel na ples.

Oče je za hip nagubančil čelo, ki se je takoj spet ujasnilo. Zamahnil je z roko, se obrnil in vase zamrmral: „Kakor sem ga presodil, tak je.“ In je sedel k Zaplazniku ter začel govoriti o padajoči ceni živine.

Na polnoč je šlo. Svatve so privabili z doma tudi tiste, ki niso imeli svatovskega oblačila, da vsaj nekaj okusijo. Tudi dekle in hlapce. Od fare in še od sosednjih krajev se je nabralo fantov zaplečnikov, ki so se utaborili na podu pri godcih, da je bila že prava stiska. In vsi so jedli do sita, vsi so pili po mili volji. Zdelo se je, da so Podlogarjeve shrambe kot blagoslovljena pojedina v puščavi.

Ko pa je udarilo polnoči, sta prišla svatovska teta in Lucija in krstna botra. S skrivnostno slovesnostjo sta zaprosili ključ od gospodarja in šli v sobico, kamor so bili zložili Lucijino jalo in kjer je bila določena spalnica

za poročenca. Teta in botra sta za seboj zaklenili. Dekleta in žene so oprezovale krog vrat, ki se niso odprla – celo uro ne. Ob eni pa sta ženi odprli duri na stečaj. Vsa radovednost se je zgrnila pred prag sobice. Dve sveči sta goreli ob bogcu in rahlo razsvetljevali sobo.

„Mm-mm!“ je vse ostrmel. Teta in botra sta nastlali zakonsko postelj. Skoro do stropa so kipele bele blazine. Skozi vezene je sijalo rdeče in modro.

„M-mm!“ so se začudili in vedno nove gruče so pritiskale pred vrata. Dekleta so sredi polke popustile plesalce in pritekale gledat. Celotno možje si niso mogli kaj, da bi ne pristopili.

Prav tik podboja je slonel tudi Boltežar. Sprva se je čudil z drugimi, nato je bušil v smeh, ki ga je hipoma ustavil, kot bi odsekal. Zatopil se je v svojo lepo tajnost te sobe, obraz se mu je zresnil, začel je stiskati ustnice, nič več ni slišal šepetanja svatov. Pred njim se je pokazala strašna skrivnost, ki je bila ves čas v njem in je ni prepoznal. Stisnila ga je za srce, da bi zakričal. Ni zakričal; toda prebledel je; že precej vinski se je v trenutku iztrezil, si delal gaz s komolci med radovednimi in bežal skozi vežo, kjer je izbil Maruški burkle iz rok. Še ozrl se ni, ko ga je ozmerjala s pijanem koleštralom. Pribežal je na tamen kot za hlevom in se sesedel na tla.

„Lucija!“ je pritajeno zakričal, glava mu je klonila na prsi.

Takrat pa ga je potapljala po rami roka in nekdo se je zasmel.

„Ti, Mihor?“ se je ozrl na brata, ki ga je sledil za hlev.

„Oh, zakaj sem jo zamudil?“ je stiskal pesti in skoraj bi se bil razjokal.

„Ne trapaj!“ mu je trpko prigovarjal Mihor.

„Mihor, ti ne veš,“ se je zgrabil za prsi, „kaj trpim! Ne prenesem! Jaz grem – kar zdaj.“

„Nikamor ne pojdeš. Za hlapca ji boš?“

„Grem, grem, grem,“ je topotal z nogami kot togoten otrok.

„Jaz pač – ti pa ostaneš?“

„Mihor, ne draži me!“ Boltežar je pograbil brata za rame in ga tresel. „Da veš, še nočoj to noč izginem. – O, Lucija!“

„Če nisi baba, daj mi roko!“

Brata sta si stisnila desnici.

„Ti ne veš, da imam že najeto sobo pri rudniku v Lepi njivi. Jutri odidem. Ali greš z mano?“

„Ne jutri! Pri tej priči pojdiva.“

Mihor je stisnil bratovo roko krepkeje.

„Če si mož, pojdi in naveži si culo. Ko se vrneš, si jo navežem še jaz – in vržem obe skozi okno. Pod izbo je tema in nikogar ni tam. Ti počakaj pod oknom.“

„Sam Bog te mi je dal za brata!“ je stiskal z obema rokama Boltežar Mihorjevo in takoj zginil krog vogla ter se hitro zgubil skozi svate na izbo.

Mihor je šel še enkrat pred pod. Vesel je bil, ko je družica plesala s svojim fantom, ki je prišel zaplečevat. Prijel je za roke Zaplaznikovo dekle in se zakadil z njo v vrtinec. Tako je pribijal ob pod, da so udarci preglušali glas trobent.

Medtem pa je Boltežar vezal sveženj. Ko je snel sopek s klobuka, ga je držal dolgo pred seboj. Lucija mu ga je bila pripela. Nato ga je položil na mizo – in še se ni mogel odtrgati od njega, dokler ni spet segel po njem in si ga pritiskal na ustnice. Potem ga je zvil in dejal med obleko v sveženj.

Ko je Boltežar stopil iz veže na podič, je Mihor privriskal s plesalko s poda in jo vodil v hišo, da jo pogosti. Na pragu sta se brata srečala in si pomežiknila.

Trda noč je bila. v zvezdnati jasni sta hiteli dve črni senci sredi snegov s Podloga v dolino. V hribu je lajal lisjak in se jezil na trobente, ki so udarjale s poda.

VI

Osmero neugnanih svatov je do jutra ostalo na Podlogu. Ko je Gašper prišel mednje, so si že pripravili terjatev za vino, ki ga po segi mora ženin dati „na rožance“. Izmislili so si zanko za Gašperja. Nekdo se je namaskeval za inženirja, v hrib za hišo so imeli napeljano vrvo, ob voglu hiše, kjer je bila Gašperjeva spalnica, so pa stali s krampi.

„Kaj ugibate?“ jih je vesel vprašal Gašper.

„Pot za vzpenjačo merimo. Ti imaš mlado in lepo ženo, ki bo dobro kuhala in mnogo cvrla. Za cvrčjo je treba drv. Torej ji bomo postregli in napravili iz gozda vzpenjačo, da bodo drva kar sama letela pred hišo. Ker nam je pa napoti tale vogel hiše, ga bodo možje podrl, da dobimo pot.“

„Oho!“ se je začel upirati Gašper.

„Nič oho! Mera tako kaže.“

„Kako kaže mera?“

„Osem štefanov vina na rožance!“

Burka se je razpletla, možje so grozili voglu s krampi, inženir je trdno gonil svojo, dokler se seveda ni Gašper podal in za odkup vogla svoje spalnice odmeril vina, ki so ga možki odnesli k sosedu in tam ob harmoniki nadaljevali gostijo.

Lucija je stala na podiču pred hišo. Tudi ona se je smejala trdemu, z dovtipi zabeljenemu pogajanju. Toda njen smeh ni bil iskren. Silila se je, z očmi pa neprestano nekaj iskala.

Ko so odšli paberkovalci z vinom, je Lucija vprašujoče uprla oči v Gašperja, ki se je ves srečen vračal v hišo: „Končano! Lepo je bilo, ali ne, Lucija?“

Lucija ga je še vedno gledala in, kakor da ni slišala vprašanja, rekla:

„Kje sta Mihor in Boltežar?“

„Naj se odpočijeta,“ je brezskrbno zamahnil z roko Gašper. „Mihor je bil neugnan. Truden je.“

SKUPŠČINA OBČINE NOVO MESTO

OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZMS
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS

Nikolaj Pirnat: NA BUNKER

ZA DAN BORCA, 4. JULIJ, ČESTITAMO VSEMBORCEM IN
AKTIVISTOM!

SKUPŠČINA OBČINE KRŠKO

OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZMS

Čestitamo občanom in kolektivom za praznik občine,
borcem in aktivistom za dan borca ter senovskim rudar-
jem za praznik rudarjev. Pozdravljamo udeležence osred-
nje proslave slovenskih pregnancev v Brestanici!

ELEKTRO CELJE enota KRŠKO

Našim odjemalcem čestitamo za praznik!

slavnik koper

TURIST HOTEL SREMIČ KRŠKO

Gostom čestitamo za občinski praz-
nik!

Rudnik rjavega premoga

Čestitamo za praznik
- 4. julij!

SENOVO

Ob prazniku naše občine pozdravljamo vse
občane, še posebno pa nekdanje borce in akti-
viste!

KOVINARSKA KRŠKO

*gradi vse vrste visokih in nizkih
gradenj; razpolaga tudi s lastnimi
centralnimi obrati in projektivnim
birojem

Za dan borca čestitamo!

SGP

PIONIR NOVO MESTO

Industrija
gradbenega
materiala in
montaža

IGM »SAVA«

KRŠKO

Priporočamo naše kvalitetne
izdelke. Za praznik česti-
tamo!

TRGOVSKO PODJETJE

PRESKRBA, KRŠKO

z otrošnikom česti-
tamo za praznik!

Dapirkonfekcija

z obratom
VALVASORJEVA TISKARNA KRŠKO

Naši proizvodi in usluge:
- ciklostil papir A-4/70 in 80 gr. srednjefini in beljeni
- vrečke s tiskom in brez tiska od 0,5 do 10 kg
- škatle iz navadne in valovite lepenke, surove in pre-
vlečene, s tiskom in brez tiska
- reklamni papirji v eno-dvo in trobarvnem tisku
- vse vrste tiskovin, brošur, prospektov, knjig in ča-
sopisov v eno ali več barvnem tisku
- vezava knjig, brošur v polplatno, platno in usnje
Cene konkurenčne - kratki dobavni roki
Čestitamo za občinski praznik, 4. julij!

TKANINE

Diolen

Novoteks
NOVO MESTO

Za dan borca čestitamo vsem
delovnim ljudem!

INVALIDSKE DELAVNICE BRESTANICA

Izdelujemo betonske mešalce, hidrofore in razne kovin-
ske izdelke.
Za občinski praznik čestitamo!

ELEKTRARNA

BRESTANICA

Čestitamo za praznik -
4. julij!

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 2. julija: 8.10 Operna matineja - 9.20 S pevci Ladom Leskovarjem, Otom Pestnerjem, Ditko Haberl, Sonjo Gaberšček - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Ivan Rak: Kaj s čebelami po kostanju? - 12.40 Vedri zvoki s pihalnimi orkestri - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne - 18.15 „Signali“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute s triom Jožeta Bumika - 20.00 Poje berlinski motetni zbor - 20.30 „Top-pops 13“ - 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih - 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih

SOBOTA, 3. julija: Glasbena matineja - 9.05 Pionirski tednik - 9.35 Z ansambli Avsenik - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Marija Orešnik-Ocvirk: Uporaba antibiotikov v prehrani živine - 12.40 Po domače - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Igrajo veliki orkestri - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 16.40 Dobimo se ob isti uri - 17.10 Gremo v kino - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Borisa Kovačiča - 20.00 Na večer pred praznikom dneva borca - 22.20 Oddaja za naše izseljence

NEDELJA, 4. julija: 4.30 do 8.00 Dobro jutro! - 8.05 Radijska igra za otroke - Aleksander Marodič: „Vihar“ - 9.05 Koncert iz naših krajev - 10.05 Še pomnite, tovariši... Franjo Tujman: Partizansko bojevanje - oblika jugoslovanske osvobodilne vojne - 10.25 Pesmi borbe in dela - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 13.30 Nedeljska reportaža - 13.50 z domačimi ansambli - 14.30 Humoreska tega tedna - Srečanje z B. Copicem - 15.05 „Glasba ne pozna meja“ - 17.05 Nedeljsko športno popoldne - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 V nedeljo zvečer - 22.20 Plesna glasba

PONEDELJEK, 5. julija: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Pisan svet

pravljic in zgodb - 9.30 Priljubljene slovenske popevke - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Olga Štefula: Dohodek iz kmetijske proizvodnje na anketiranih kmetijah - 12.40 Vedri zvoki s pihalnimi orkestri - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne - 18.15 „Signali“ - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute s triom Franca Sušnika - 20.00 Gioacchino Rossini: odlomki iz opere „Pepelka“ - 22.15 Za ljubitelje jazza

TOREK, 6. julija: 8.10 Glasbena matineja - 9.20 S pevca Marjano Deržaj in Vice Vukovom - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Jože Šiuc: Opravevanje in postopno spravilo koruze - 12.40 „Od vasi do vasi“ z godci in pevci - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 18 tednov - 18 okteto - Senčurski okteto - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Popoldanski simfonični koncert - 18.15 V torek na svidenje! - 18.45 Četrte ure s pevko Jožico Svetec - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute s ansambлом Jožeta Keržeta - 20.00 Prodajalna melodij - 20.30 Radijska igra - Wilfrid Schilling: „Kolumbov predor“ - 22.15 Iz sodobne slovaške glasbe

SREDA, 7. julija: 8.10 Operna matineja - 9.05 Kaj vam pripoveduje glasba - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Dr. Vilko Masten: Kaparji ogrožajo ponekod ribezove nasade - 12.40 Vedri zvoki z ansambлом bratov Avsenik - 13.30 Priporočajo vam... - 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Popularna dela z velikimi dirigenti našega časa - 18.15 Iščemo popevko poletja - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Glasbene razglednice - 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu - 22.15 S festivalov jazza

ČETRTEK, 8. julija: 8.10 Glasbena matineja - 9.20 Slovenski pevci zabavne glasbe - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični

napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Marija Sotlar: Kakovost prodajnega mleka in reduktazni preizkus - 12.40 „Čez polja in potoke“ z do-

BUTAN PLIN za gospodinjstva

OBVESTILO

NOVOTEHNA, Novo mesto

obvešča vse cenjene odjemalce plina butan, da bo izdajala plin od 1. julija 1971 dalje v skladišču plina butan:

Pot na Gorjance (opuščeni kamnolom v Žabji vasi)

vse dni v tednu od 10. do 15. ure, ob sobotah pa od 8. do 12. ure.

Hkrati obveščamo, da bomo od tega dne dalje uknili dostavo plina na dom. Vljudno prosimo vse odjemalce, da sprejmejo ta naš ukrep z razumevanjem.

Hkrati obveščamo, da bomo od tega dne dalje uknili dostavo plina na dom. Vljudno prosimo vse odjemalce, da sprejmejo ta naš ukrep z razumevanjem.

mačimi vižami - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 Z lahko glasbo za prijetno razvedrilo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 „Vrtljak“ - 17.10 Koncert po željah poslušalcev - 18.15 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Minute z ansambлом Silva Stingla - 20.00 Četrtek večer pesmi in napevov - 21.00 Literarni večer - Hafis o vinu in ljubezni - 22.15 Nova italijanska muzika

NEDELJA, 4. JULIJA
8.55 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec) (Bg) - 9.30 Po domače v Metliki (Lj) - 10.00 Kmetijska oddaja (Bg) - 10.45 Mozaik (Lj) - 10.50 Otroška matineja: Pika Nogavička, Svet vulkanov in atolov (Lj) - 11.40 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - Sportno popoldne - 18.15 Trenutki odločitve - slovenski film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 A. Marodič: KJIGOVODJA - oddaja Mali oglasi (Lj) - 21.20 Glas na obisku: Kvartet Cetra (JRT) (Lj) - 21.35 Poročila (Lj) - 21.50 Športni pregled (JRT) - 22.20 Rokometno prvenstvo Jugoslavije - posnetek (Zg) - 23.30 Odpoved sporeda (Lj)

PONEDELJEK, 5. JULIJA
16.40 Plus pet - oddaja TV Sarajevo (Lj) - 17.40 Carobna noč v prodajalni instrumentov - glasbena oddaja (Lj) - 18.00 Risanka (Lj) - 18.20 Obzornik (Lj) - 18.35 Ljudje v sosesi (Lj) - 19.05 Mladi za mlade (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Shoichiro Sasaki: Mati - japonska TV drama (Lj) - 21.30 Teh naših 50 let: Edvard Kardelj - Informburo in boj za demokratični socializem - I. del (Lj) - 22.30 Poročila (Lj)

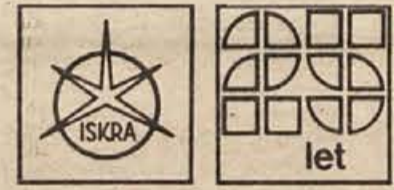
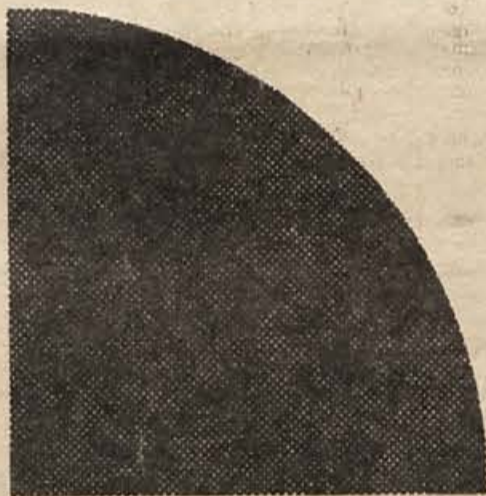
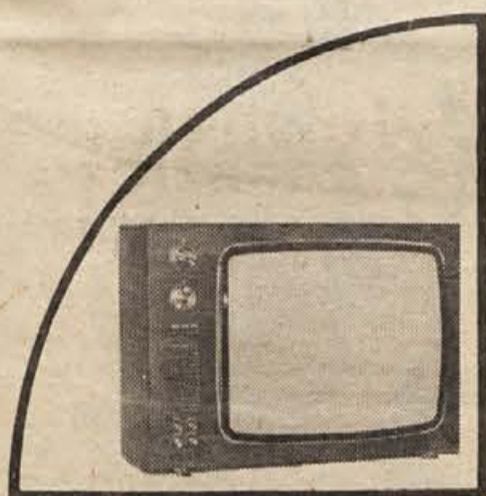
TOREK, 6. JULIJA
16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bg) - 18.25 Obzornik (Lj) - 18.40 Prijatelj Ben - mladinski serijski film (Lj) - 19.50 Stare krčme: Pri Rečju (Lj) - 19.35 Cesta in mi: Prva pomoč na cesti (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Ljubenzanski film - madžarski film (Lj) - 22.15 Malo za šalo, malo za res - I. oddaja (Lj) - 22.45 Poročila

SREDA, 7. JULIJA
17.05 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.20) (Bg) - 18.20 Obzornik (Lj) - 18.35 Pika Nogavička - švedski film (Lj) - 19.05 Mozaik (Lj) - 19.10 Po sledeh napredka (Lj) - 19.40 Pet minut za boljši jezik (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 I. Stivičič: Kam gredo divje svinje - I. del (Lj) - 21.35 Teh naših 50 let: Edvard Kardelj: Informburo in boj za demokratični socializem - II. del (Lj)

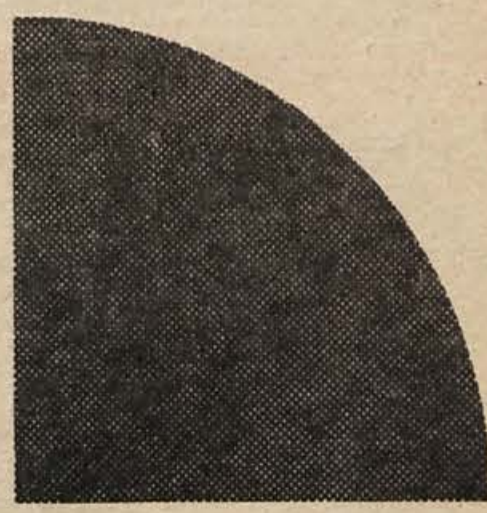
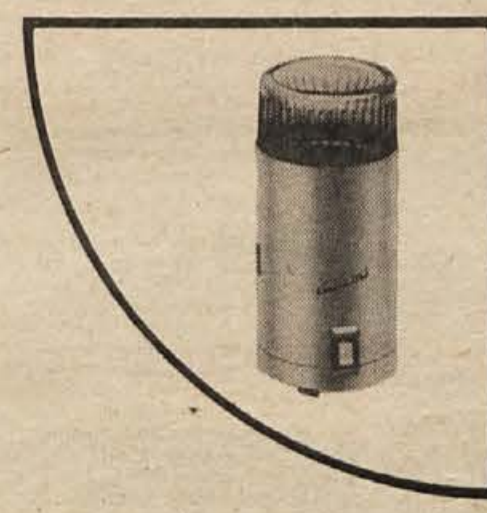
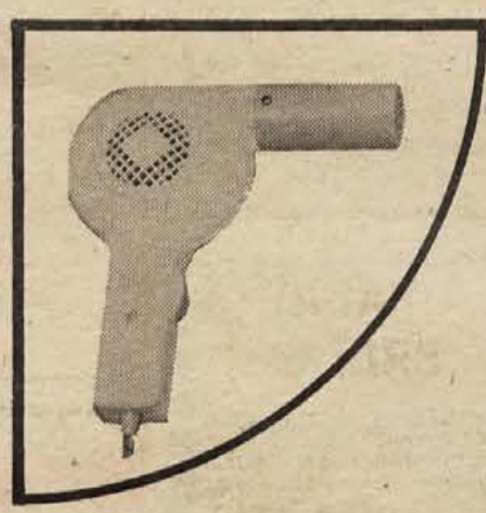
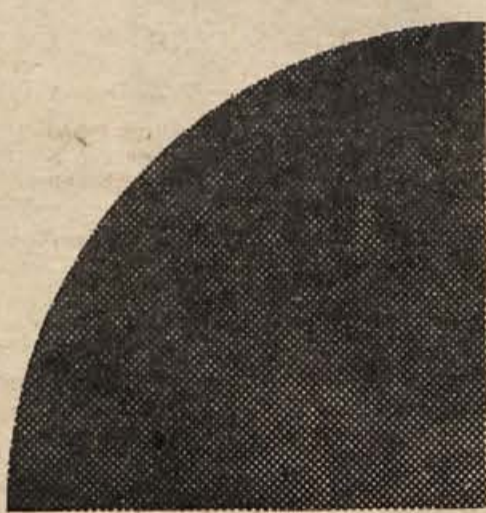
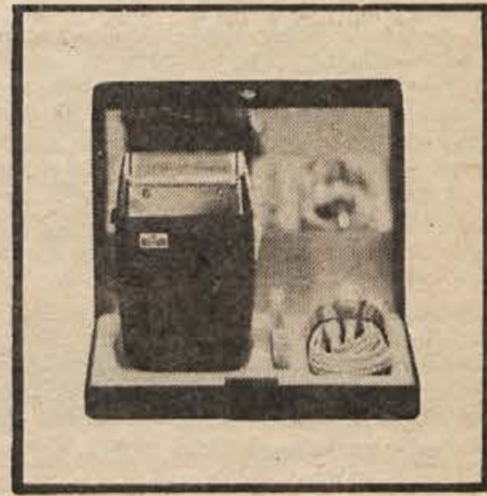
ČETRTEK, 8. JULIJA
17.20 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.35) (Bg) - 18.20 Obzornik (Lj) - 18.35 Družina - poljudno znanstveni film (Lj) - 19.05 Enkrat v tednu (Lj) - 19.20 Vse življenje v letu dni - serijska oddaja (Bg) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 L. N. Tolstoj: Vojna in mir - II. del (Lj) - 21.25 XXI. stoletje (Lj) - 22.25 400 let slovenske glasbe (Lj) - 23.00 Poročila

PETEK, 9. JULIJA
13.58 Napoved sporeda (Lj) - 14.00 Balkansko teniško prvenstvo - prenos (Zg) - 16.40 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bg) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Veseli tobogan (Ljubljana - II. del) (Lj) - 19.00 Mestece Peyton - serijski film (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 S pesmijo in plesom: Rdeče podvezičice, ameriški film (Lj) - 22.10 Odišja miru - oddaja TV Beograd (Lj) 22.40 Poročila (Lj)

SOBOTA, 10. JULIJA
13.58 Napoved sporeda (Lj) - 14.00 Balkansko teniško prvenstvo - prenos (do pribl. 16.50) (Zg) - 17.35 Obzornik (Lj) - 17.50 Po domače z ansambлом Ludvika Lesjaka in Viškimi fanti (Lj) - 18.15 Smiljan Rozman: Mesto izobilja (Lj) - 19.25 Mozaik (Lj) - 19.30 TV kazipot (Lj) - 19.50 Cikcak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 Glasba Luke Sorkočevića (Lj) - 21.00 Dubrovniške poletne prireditve - prenos otvoritve (Zg) - 21.35 Svet otokov in atolov: Tongo - dežela banan (Lj) - 22.00 Maščevalci - serijski film (Lj) - 22.50 Poročila (Lj)

elektromehanika
telekomunikacije
elektronika
avtomatika
elementi

Srebrni jubilej ISKRE
ISKRA je letos stara četrto stoletje. To ni tako veliko, vendar dovolj, da je postala eno vodilnih podjetij v Jugoslaviji.
17.000 parov rok, v 16 delovnih organizacijah, sodeluje v bogati proizvodnji: od sestavnih delov, raznih gospodinjskih aparatov do najzahtevnejših elektronskih naprav. Iskrene tovarne so doma in v tujini. ISKRA je tudi delničar več tujih firm in uspešno poslovno sodeluje s priznanimi inozemskimi partnerji.

ISKRA Elektromehanika, Kranj
ISKRA Elementi, Ljubljana
ISKRA Avtoelektrika, Nova Gorica
ISKRA Avtomatika, Ljubljana
ISKRA Aparati, Ljubljana
ISKRA Kondenzatorji, Semič
ISKRA Sprejemniki, Sežana
ISKRA Elektromotorji, Železniki
ISKRA Naprave, Ljubljana
ISKRA Polprevodniki, Trbovlje
ISKRA Instrumenti, Otoče
ISKRA Elektronika, Horjul
ISKRA Usmerniki, Novo mesto
ISKRA Orodjarna, Ljubljana
ISKRA Zavod za avtomatizacijo, Ljubljana
ISKRA Commerce, Ljubljana

